

EINDRAPPORT ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK TER HOOGTE VAN DE POEKESTRAAT TE LOTENHULLE, AALTER (OOST- VLAANDEREN)

EINDRAPPORT

ABO Archeologische Rapporten 484

Rapport opgemaakt door: Emmy Nijssen

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

juli 2017

Dossiernr. 18757.R.01

COLOFON

Titel

Eindrapport Archeologisch vooronderzoek ter hoogte van de Poekestraat te Lotenhulle, Aalter (Oost-Vlaanderen).

Auteurs

Emmy Nijssen,

Opdrachtgevers

Vimmo-Construct

Projectnummer intern

19850

Projectnummer Agentschap Onroerend Erfgoed

2016/278

Plaats en Datum

Gent, Juli 2017

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 484

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template
M2.1.5_F05_nI_v2

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	11/07/2017	Interne draft
v1	13/07/2017	Externe draft / definitieve versie
v2		Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Emmy Nijssen
Expert	Pedro Pype
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
Director	Didier Reyns/Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1	Administratieve gegevens.....	7
DEEL 2	Rapport.....	8
1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding van het onderzoek	8
1.2	Onderzoeksvragen.....	8
	Topografische en archeologische situering	10
1.3	Topografische en bodemkundige situering	10
2	Geologische situering	14
3	Historische en archeologische situering	17
3.1	Historisch	17
3.2	Archeologische voorkennis.....	20
3.3	Centrale archeologische inventaris (CAI)	20
4	Resultaten proefsleuven onderzoek	22
4.1	Onderzoeksstrategie.....	22
4.2	Bodemkundige situering.....	23
4.3	Bodemkundige profielen:	24
4.4	Bodemkundige interpretatie:	31
5	Archeologische sporen	32
5.1	Werkput 1.....	32
5.2	Werkput 2.....	37
5.3	Werkput 3.....	40
6	Besluit	42
6.1	Synthese	42
6.2	Onderzoeksvragen Onroerend Erfgoed	42
6.3	Natuurwetenschappelijke analyse.....	44
6.4	Planning.....	44
7	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	45
8	Bibliografie.....	46
DEEL 3	Bijlagen	47

LIJST VAN BIJLAGEN

BIJLAGE 1	Overzichtsplan
BIJLAGE 2	overzichtsplan per werkput
BIJLAGE 3	Sporenlijst
BIJLAGE 4	fotolijst
BIJLAGE 5	Profiel en coupe tekeningen

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB kaart van Lotenhulle met de Poekestraat (Geopunt: 2016).....	10
Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (NGI 2016).....	11
Figuur 3: Bodemkundige kaart van het onderzoeksgebied (DOV, 2016).....	13
Figuur 4: Quartair geologische kaart met het onderzoeksgebied (Geopunt 2016)	15
Figuur 5: tertiair geologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2016)	16
Figuur 6: Detail uit de kaart van Ferraris (1770-1778) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)	18
Figuur 7: Detail uit de Atlas der Buurtwegen (1841) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)	18
Figuur 8: Detail uit de kaart Vandermaelen (1846-1854) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)	19
Figuur 9: Detail uit de kaart van Popp (1842-1879) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)	20
Figuur 10: CAI locaties (paars) en onderzoeksgebied (rood)	21
Figuur 11: Tabel met gekende CAI locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied	22
Figuur 12: Bodemkundige kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied	23
Figuur 13: Profiel 1.1	25
Figuur 14: Foto profiel 1.1	25
Figuur 15: Profiel 2.1	26
Figuur 16: foto profiel 2.1.....	27
Figuur 17: Profiel 2.2	28
Figuur 18: Foto van profiel 2.2	29
Figuur 19: Profiel 3.1	30
Figuur 20: Foto profiel 3.1	30
Figuur 21: Overzichtsplan met alle proefsleuven en aanduiding van spoornummers.....	32
Figuur 22: Coupe van spoor 1.1.....	33
Figuur 23: Overzicht proefsleuf nummer 1 met aanduiding van sporen.....	33
Figuur 24: Foto spoor 1.2	34
Figuur 25: Foto spoor 1.3	34
Figuur 26: Coupe op greppel SP 1.5	35
Figuur 27: Tekening met coupe spoor 1.5	35
Figuur 28: Foto spoor 1.6	36
Figuur 29: Overzicht werkput 2 met sporen aangeduid.	37
Figuur 30: Foto spoor 2.1	38
Figuur 31: Tekening coupe 2.4	38
Figuur 32: kijkvenster in werkput 2, met spoor 2.3 en 2.4	39
Figuur 33: Overzicht werkput 3 met spooraanduiding	40
Figuur 34: Foto spoor 3.1	40
Figuur 35: Foto spoor 3.2	41
Figuur 36: overzichtsplan met alle sleuven en sporen.....	47
Figuur 37: Detailplan van werkput 1.....	48
Figuur 38: Detailplan van werkput 2.....	48
Figuur 39: Detailplan werkput 3	49

DEEL 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Titel	
Site	Aalter Poekestraat
Rapportagedatum :	11 juli 2017
Type Onderzoek:	Prospectie met ingreep in de bodem type proefsleuven
straat + nr. of omschrijving	Poekestraat/ Lomolenstraat/ Kasteelstraat z.n.
- postcode :	9880
- deelgemeente :	Lotenhulle
Kadaster:	Afdeling 5, sectie C, percelen 100e (partim)
Naam opdrachtgever :	Vimmo-Construct
- straat + nr.:	Kasteelstraat 27
- postcode :	9880
- fusiegemeente :	Aalter-Lotenhulle
- land :	België
Uitvoerder	Emmy Nijssen, Jelle Defrancq
Verwerking	Emmy Nijssen, Jelle Defrancq
Vergunning	Emmy Nijssen
Contactpersoon Onroerend Erfgoed	Stani Vandecatsye
Wetenschappelijke begeleiding	/
Termijn	4 juli- 8juli 2016
Bijzondere voorwaarden	2016/276
Reden van de ingreep in de bodem	Inplanting verkaveling van 11 eengezinswoningen
Archeologische verwachting	Sporen vanaf metaaltijden tot postmiddeleeuwen
Doelstelling	Evaluatie archeologische sporen
Resultaten	nederzettingssporen en landbouwactiviteiten uit de vol- tot post middeleeuwse tijd

DEEL 2 RAPPORT

1 INLEIDING

Tussen dinsdag 5 juni en 6 juni 2016 werd door ABO NV een archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd naar aanleiding van de inplanting van elf eengezinswoningen ter hoogte van de Poekestraat te Aalter (Prov. Oost-Vlaanderen)¹.

Door het feit dat deze verkaveling gepaard zal gaan met aantasting van het eventuele aanwezige archeologisch bodemarchief, werd door Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven opgelegd. Het onderzoeksterrein heeft een totale oppervlak van ongeveer 5000m². Het plangebied is momenteel in gebruik als weide.

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van Vimmo Construct uit Aalter. De uitvoerende archeologen zijn Emmy Nijssen, Jelle Defrancq van ABO NV en stage student Mathias Hermans, van de VUB. De bodemkundige analyses werden uitgevoerd door Silke Ronse van ABO NV.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed werd vertegenwoordigd door erfgoedconsulent Stani Vandecatsye. De contactpersoon van de opdrachtgever Vimmo Construct was Vic De Jaegher.

Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 5000m², hiervan is maximaal 12,5% onderzocht door middel van proefsleuven en bijhorende kijkvensters.

1.1 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

De aanleiding tot het onderzoek vormde de inplanting van elf eengezinswoningen. Hierdoor zal een substantieel deel van het terrein verstoord worden door bodemingrepen zoals de aanleg van nutsleidingen, wegenissen, waterputten en kelders.

1.2 ONDERZOEKSVRAGEN

De vraagstelling van het onderzoek is gericht op het begrijpen van de site in zijn totaliteit, in het bijzonder de interne organisatie van elke sporencluster afzonderlijk, de onderlinge relatie van de onderscheiden structuren in tijd en ruimte, en de relatie tussen de onderscheiden structuren en het omgeven landschap. Hierbij dienen minimaal onderstaande onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Welke bodemopbouw is waargenomen binnen het plangebied? In hoeverre is deze intact? Welke factoren spelen hierbij een rol en wat is de repercussie op de bewaringstoestand van de archeologische sporen.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving, zijn deze sporen natuurlijk en/of antropogeen en wat is hun bewaringstoestand.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en kunnen ze op basis van vondstmateriaal en/of op basis van de vulling gedateerd worden?

¹ PIB 2016/276.

Projectnummer intern 19850.

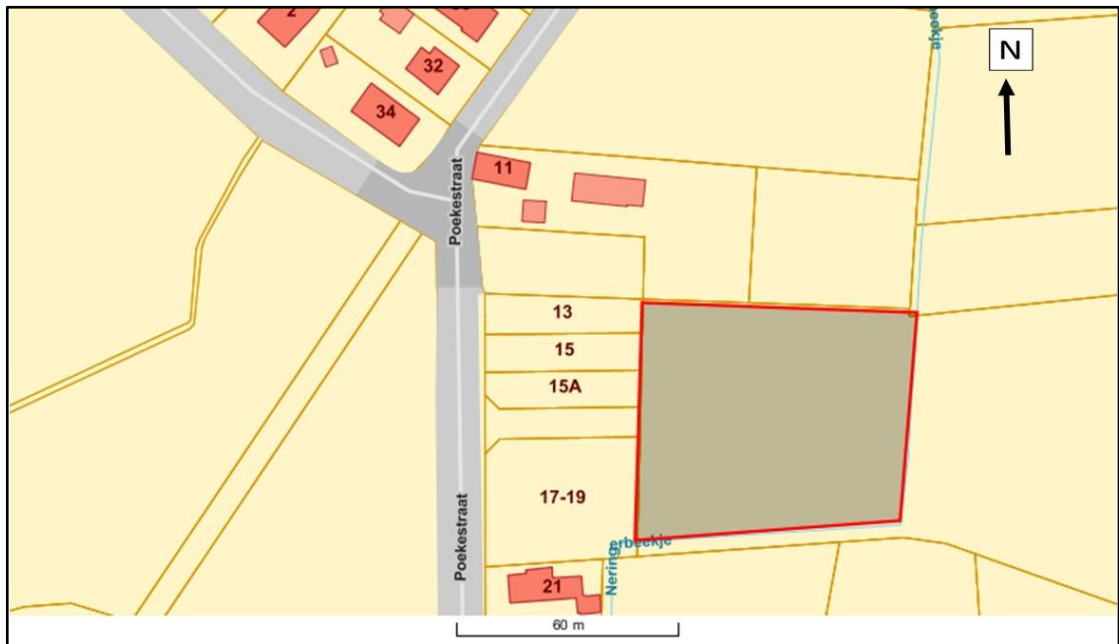
- Kan op basis van het sporenbestand in de profsleuf een uitspraak worden gedaan over de aard en de omvang van de occupatie? Zijn er indicaties(greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting? Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten.
- Wat is de waarde van de vastgestelde archeologische vindplaats voor de regio. In hoeverre zijn gelijkaardige vindplaatsen gekend en gedocumenteerd op regionaal of op Vlaams niveau?
- Kan er voor deze vindplaats het principe van behouw in situ nagestreefd worden gelet de geplande werkzaamheden en de overgang van een agrarisch gebruik naar een woonfunctie?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven: 1) Wat is de ruimtelijke afbakening (in 3 dementie) van de zones voor het vervolgonderzoek? 2) Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstelling natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalname zijn hiervoor en in welke hoeveelheid?

TOPOGRAFISCHE EN ARCHEOLOGISCHE SITUERING

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde en topografie in relatie tot de historische en archeologische gekende kennis van het onderzoeksgebied. Dit vormt de basis voor de archeologische analyse van het onderzoeksgebied.

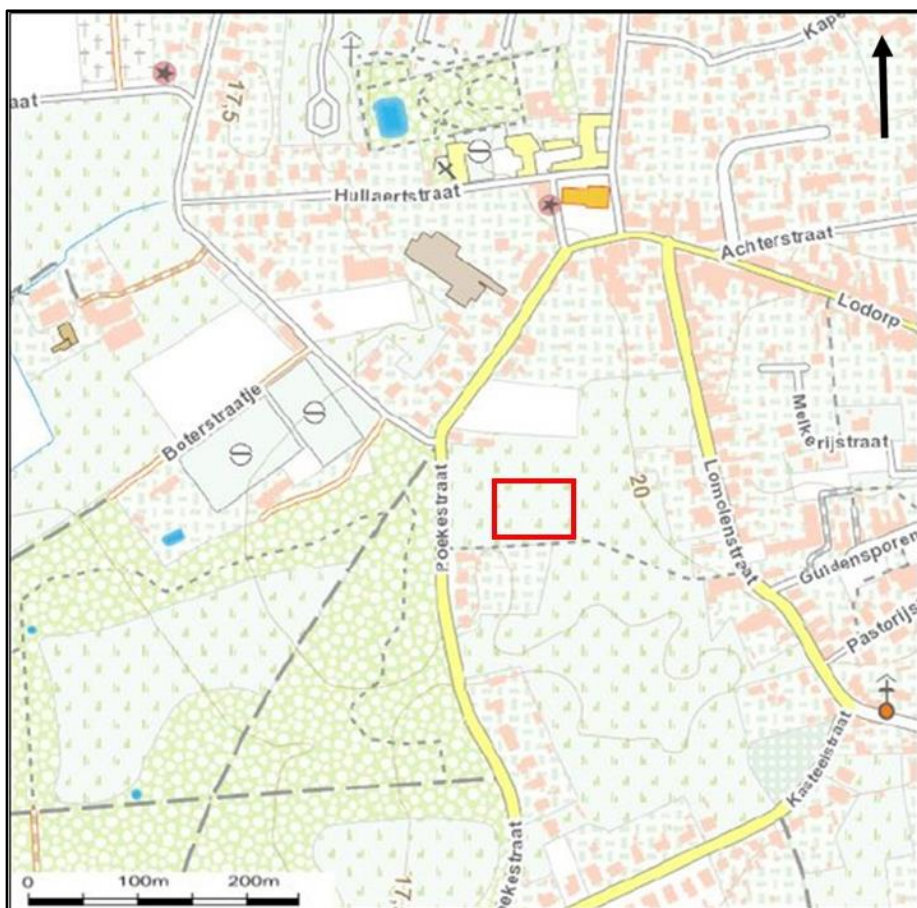
1.3 TOPOGRAFISCHE EN BODEMKUNDIGE SITUERING

1.3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

Figuur 1: GRB kaart van Lotenhulle met de Poekestraat (Geopunt: 2016)

Het projectgebied is gesitueerd in Lotenhulle een deelgemeente van Aalter in de provincie Oost-Vlaanderen. Het onderzoeksgebied, met een totale oppervlak van ca. 0,5 ha, bevindt zich net ten zuiden van het centrum van Lotenhulle. De site wordt begrenst aan de oostzijde door een aanliggend perceel en de Poekestraat zelf. In het zuiden en het westen wordt het onderzoeksgebied begrensd door de Neringbeek. Het terrein zelf heeft een oost-west oriëntering en is gesitueerd in het dal van de Neringbeek. Naar het oosten toe vertoont het terrein een duidelijke stijging richting de Lomolenstraat.

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (NGI 2016)

1.3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Om inzicht te verkrijgen in de stratigrafische-bodemkundige opbouw van het terrein werd er per proefsleuf minstens één bodemprofiel aangelegd en geregistreerd. Hiervoor werd er wisselend aan de oostelijke kant en de westelijke kant van de sleuf (werkput) een profiel van ca. 1m breed en een diepte tot ca.30 cm in de moederbodem aangelegd. Op die manier is er getracht een goed overzicht te krijgen van de stratigrafische opbouw van het terrein van af het maaiveld tot aan de natuurlijke C-Horizont.

Lotenhulle is een deelgemeente van Aalter en is gelegen in het westen van de provincie Oost-Vlaanderen. De regio is gelegen in het stroomgebied van de Leie als ook langsheen de cuesta van Lottenhulle en de Vlaamse Vallei. Deze cuestarug staat bekend als de getuigenheuvelrij van Aalter.

Algemeen genomen heeft de regio rond Aalter een sterk zandig component in zijn quartair-geologische afzettingen, echter in de depressie van Poeke is er regelmatig klei te vinden. Dit is afkomstig van de klei van Anderlecht. Bovendien is er occasioneel nog wat terrasgrind van het niveau van Meulebeke voor ter hoogte van Lotenhulle².

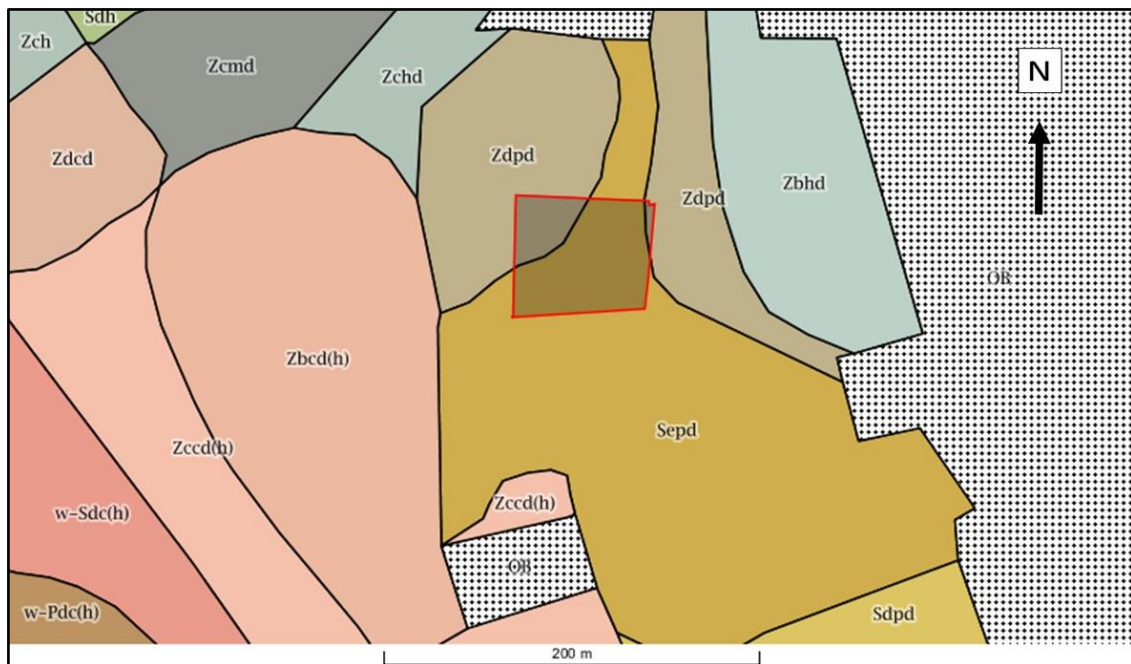
De site is gelegen enkele honderd meters ten oosten van de Poekebeek. Dit is de primaire invloedsfeer voor het hydrologische aspect in het landschap. Verder word het landschap gedomineerd door, gedurende het Weichseliaan verplaatste hellingssedimenten die aanwezig zijn op de flanken van de van de cuesta en over korte afstand verplaats zijn, via veelal Fluvioperiglaciaire- of congelifluxieprocessen. Dit resulteert in een TAW die op het kaartblad van Tielt tussen de +10 en de +50 m schommelt. Kijkend naar de omgeving van Aalter is dat ongeveer een TAW +15m tot +20m afhankelijk of men zich in een beekdal dan wel op en helling bevind³.

De bodemkundige samenstelling is ter hoogte van de site gekenmerkt als een **Sepd** dit is een natte lemige zandbodem zonder profiel. Dat is een veelvoorkomend serie van substraat met echter verschillende variaties in het moedermateriaal. Het is een Regosol met algemeen een vrij dikke humeuze laag dat soms verveend en waarbij roestverschijnselen ontstaan tussen de 20 en de 40 cm diepte. De reductiehorizont begint rond de 1 m en de overgang naar de AP naar de Cg komt vaak overeen met de textuurvariaties. De bodem is erg nat in de winter en de lente maar fris in de zomer. Dit soort ongegrond word veelal als weideland gebruikt gezien het erg nat is en enkel voor akkerbouw van maïs kan gebruikt worden indien de bodem voldoende gedraineerd word. Binnen een straal van enkele honderd meters is zijn er gelijkaardige bodems te vinden. Dit meer bepaald een **Zdpd** met zijn natte zandbodem zonder profiel. De roestverschijnselen bij dit soort profiel beginnen gemiddeld tussen de 40 en de 60 cm. De waterhuishouding van deze gronden is matig tot goed, in de winter kunnen de gronden last hebben van een teveel aan water, vooral op plaatsen waar er veel substraatseries elkaar opvolgen. In de zomer zijn deze gronden vochthoudend, hierdoor zijn de bodems geschikt voor zomergranen, aardappelen en maïs. De bodemsamenstelling ten noord-westen van het onderzochte perceel is gekenmerkt door een **Zbhd** wat kenmerkend is van een droge zandbodem met verbrokkelende ijzer en of humus B-Horizont. Dit zijn bodems met mogelijke podzol vorming met een donkerbruingrijze bouwvoor van meestal een 30 a 40 cm dik. De resten van de podzol B komen tussen de 90 en de 140 cm voor dit gaat veelal tezamen met roestverschijnselen. Deze bodem is zeer droogtegevoelig. Ten

² DOV Vlaanderen, geraadpleegd op 6/07/2016. Toelichting bij de Quartair geologische kaart 21 Tielt.

³ DOV Vlaanderen, geraadpleegd op 6/07/2016. Toelichting bij de Quartair geologische kaart 21 Tielt.

Oosten van de site is de bodem geclassificeerd als **OB**, oftewel bebouwde zone. Hier is geen kennis over de oorspronkelijke bodem gesteldheid dit door bewoning ter hoogte van de **OB** stukken.

Figuur 3: Bodemkundige kaart van het onderzoeksgebied (DOV, 2016).

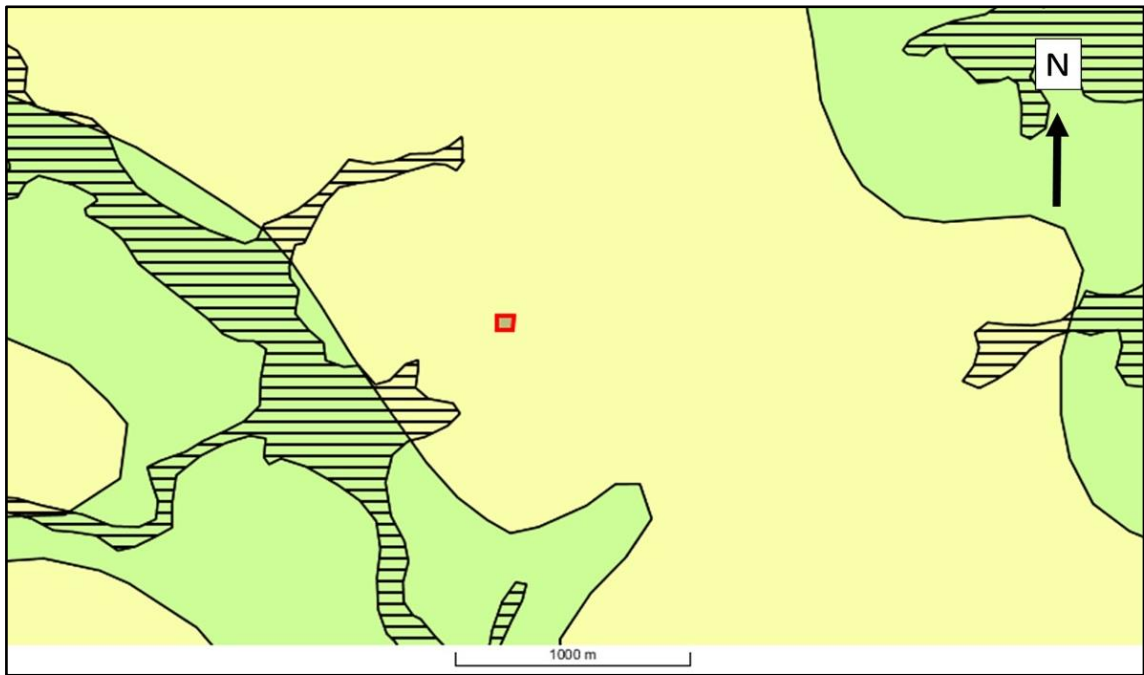
2 GEOLOGISCHE SITUERING

Volgens De Moor et al. bevindt het plangebied zich op de cuestarug van Lotenhulle- Hertsberge. Aan de noord zijde sluit de cuesta aan bij de depressie van Beernem waaruit in het oostelijk deel verschillende ondiepe beekvellen regressief binnendringen. De gemiddelde hoogte van de cuesta is rond de +25m vooral in het zuiden van de rug kan hij iets hoger zijn. De cuesta is ontstaan door de zanden van Vlierzele. De ontwikkeling van deze zandige cuesta is toegeschreven aan de grote erosieweerstanden van bevroren zanden onder de periglaciaire omstandigheden tijdens de laatste ijstijden. Bovendien in de omgeving van Aalter komt er op de cuestarug de getuigenheuvel van Aalter voor dit geeft een lokale hoogteligging tot +26m (De Moor, 1997).

Volgens het digitale hoogtemodel bevindt het plangebied zich in een voornamelijk vlakke zone op een hoogte van ongeveer 18m. De lager gelegen gedeelten in of nabij de beekvallen zijn duidelijk zichtbaar. Binnen het plangebied zelf is er weinig reliëfverschil. Het terrein daalt zeer geleidelijk af van westen naar het oosten. Dit fenomeen wordt onder andere verklaard door de beekvallei van het Neringerbeekje dat de oostelijke grens van het onderzoeksgebied vormt. Wat wel opvallend is, is dat in het noorden en het oosten, bij de omliggende terreinen de hellingsgraad weer toeneemt.

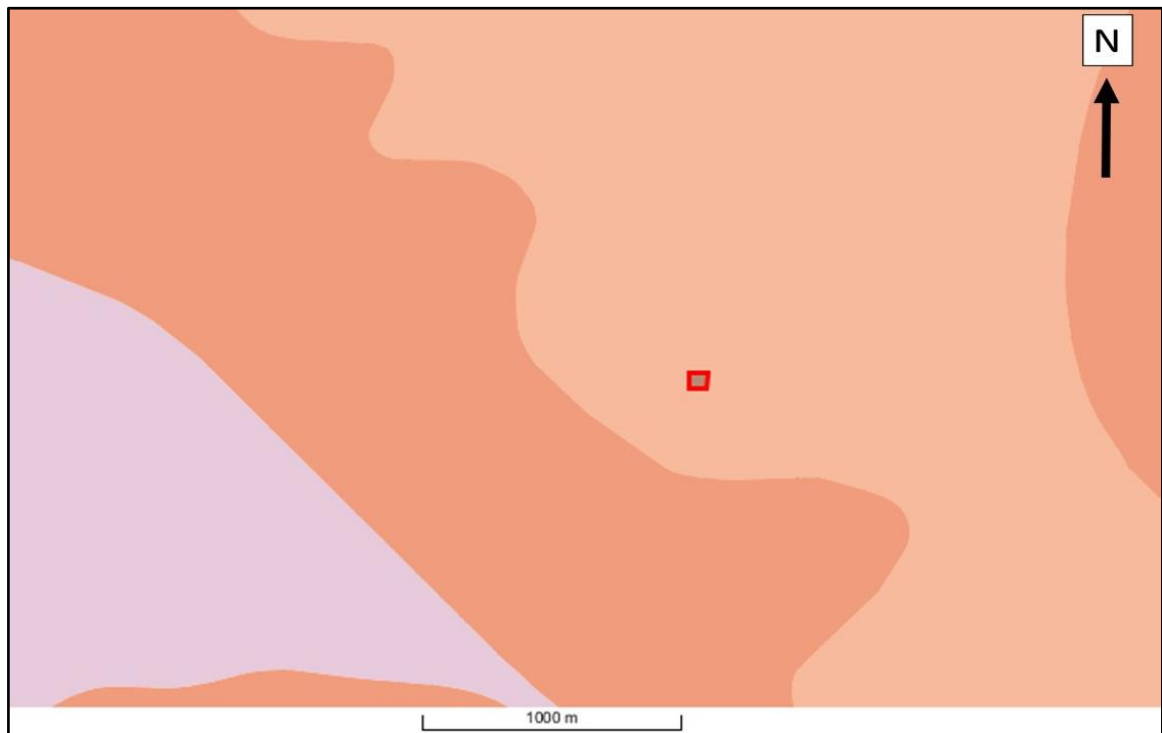
Volgens de Quartair geologische gegevens word de omgeving van Aalter gekenmerkt door een **type 1**, een **ELPw**, een Eolische afzetting (zand en silt) ten tijden van het Weichseliaan dit is gebeurd tijdens het laat-Pleistoceen, of mogelijk tijdens het vroeg-Holoceen, de zand of zandleem bevindt zich voornamelijk in het noordelijk en het centraal deel van Vlaanderen, zo ook in Aalter. Bovendien komen er op bepaalde hellingen zoals cuestas of in beekdalen enkele quartaire hellingsafzettingen voor.

Het type afzettingen voorkomend bij **1a type** zijn gekenmerkt door een combinatie van **FH** en **ELPw** afzetting, hierbij is de fluviatiele afzetting een organoschemische en primariene afzetting die mogelijk uit het Holoceen en het Tardiglaciaal (laat-Weichseliaan) stamt. De Eolische afzettingen van het **ELPw** zijn afzettingen van zand tot silt ook afkomstig van het Weichseliaan. De hellingsafzettingen zijn veelal quartair van aard en daaronder bevinden zich regelmatig nog **FLPw** lagen hierbij gaat het om Fluviatiele afzettingen uit het laat-Pleistoceen. Voorts komt er in de wijdere omgeving nog een **type 3** voor dit zijn wederom eolische afzettingen van zand tot silt die ten tijden van het Weichseliaan afgezet zijn (namelijk **ELPw**). De Hellingsafzettingen stammen uit het Quartair en de **FLPw** is een onderliggende laag met fluviatiel afzettingen uit het laat-Pleistoceen.

Figuur 4: Quartair geologische kaart met het onderzoeksgebied (Geopunt 2016)

Wat betreft de Tertiair geologische gegevens ligt ons onderzoeksgebied in Lid van Vlierzele, dit wordt gekenmerkt door groen, tot grijsgroen fijn zand en soms kleihoudende, dunne zandsteenbanken, zij zijn glauconiet- en glimmerhoudend. Ten westen van ons onderzoeksgebied bevindt zich het Lid van Pittem, dit wordt gekenmerkt voor grijsgroene klei, met een sterk zandhoudend en plaatselijke aanwezigheid van zandsteenbanken in de vorm van veldsteen. Het is echter weinig glauconiet of glimmerhoudend. Tot slot ligt volledig in het zuidwesten het Lid van Edegem, de eigenschappen van de samenstelling van de tertiaire lagen van dit lid zijn: grijsgroen zeer fijn zand met kleilagen en zandsteenbanken. Bovendien is dit lid wel glimmerhoudend en glauconiethoudend.

Figuur 5: tertiair geologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2016)

3 HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE SITUERING

3.1 HISTORISCH

Aalter is een gemeente die bekend staat om zijn archeologische sites en vondsten reeds van uit de metaaltijden tot nu. Wat betreft zijn deelgemeenten Lotenhullen, hier zijn de vondsten weliswaar bestaand maar iets minder talrijk.

Historisch gaat de oudste schriftelijke vermelding van Lotenhulle gaan terug tot 1206. De naam zou verwijzen naar bosje op een lichte verhevenheid in het landschap dat omringd werd door vijvers, moeren, bos en heide. Dit was een uitloper van de bossen die zich te Maldegem bevonden. Vanaf de 16de eeuw begint de ontbossing van de regio zijn stempel te drukken. Vanaf de 19de eeuw is er sprake van een vergaande ontbossing waarbij er ondertussen duidelijk sprake is van een rurale gemeente met bijhorende wei- en akkerlanden (Reyns en Bruggeman, 2012).

Het oudste gekende gebouw uit Lotenhulle is de parochie kerk van het Heilige Kruis. Deze Neo-Romaanse kerk gaat terug tot een oorspronkelijk romaans of gotische kern uit de 12de eeuw. Dit vroeg exemplaar was opgetrokken uit veldsteen en heeft in de loop der eeuwen enkele ingrijpende veranderingen ondergaan, waaronder in de loop van de 16de en 17de eeuw (De Roo L., 1975). Verder werd er op basis van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek, door All-archeo ter hoogte van de Congostraat hebben middeleeuwse bewoningssporen aan het licht gebracht als ook sporen die wijzen op grachtstructuren van een omwalde site. Deze laatste was op basis van het weinige vondstenmateriaal (artefacten) niet te specificeren binnen een archeologische periode (Reyns, Bruggeman, 2012).

3.1.1 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

Omtrent het onderzoeksgebied is er historisch weinig gekend en cartografisch weinig relevant geweten over het onderzochte perceel. Zeker wat betreft de oudste bronnen is er weinig gekend van dit specifiek perceel, de omgeving van de kerk en de locatie, bij benadering weliswaar, van Poeke (*Poucques*) is vermeld en cartografisch weer gegeven zoals bvb op de Frickx kaarten, vanaf de Ferraris kaart kan er echter gekeken worden op perceelsniveau en of deze gedurende de laatste 3 eeuwen veranderd zijn. Mits natuurlijk de nodige voorzichtigheid, gezien er regelmatig minder accurate weergaves op te merken zijn bij oude kaarten.

3.1.1.1 FERRARIS (1770-1778):

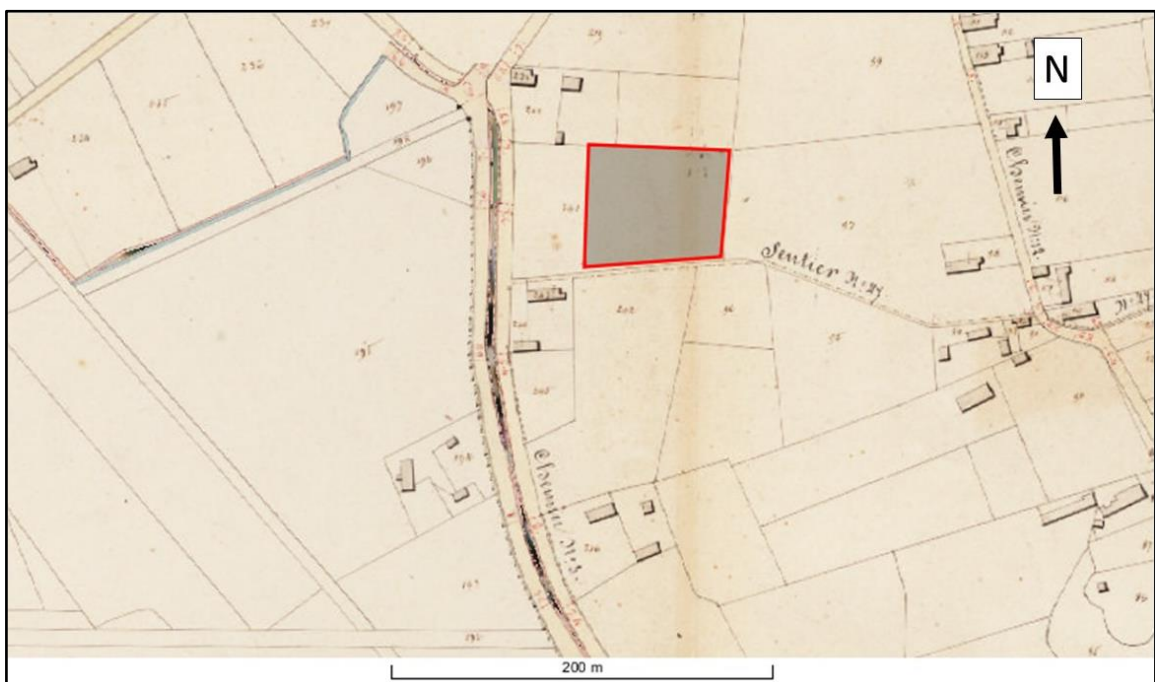
Op de Ferraris kaart is er te zien hoe het perceel zich te midden van een boomgaard ligt. Ongetwijfeld werd de boomgaard ook gebruikt om vee te laten grazen. Her en der zijn er gebouwen weergegeven naar alle waarschijnlijkheid gaat het om boerderijen die mogelijk ook tegenwoordig nog terug te vinden zijn. Een van de interessante weergaves op de kaart is de locatie van een molen op enkele honderd meter ten zuidoosten van de site.

Figuur 6: Detail uit de kaart van Ferraris (1770-1778) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

3.1.1.2 ATLAS DER BUURTWEGEN (1841):

Op de kaart van het begin van de 19de eeuw is het perceel nog steeds ingedeeld als landbouwgebied. De perceelgrenzen zijn wel veranderd ten opzichten van de 18de eeuw. Zodoende vormt het Neringbeekje de oostelijke en zuidelijke grens van het perceel. De perceelsindeling is erg gelijkaardig op de situatie aan het begin van de 21ste eeuw. Van de locatie of zelfs de aanwezigheid van de molen is er geen blijk op deze kaart. De verdere omgeving wordt nog steeds gekenmerkt door landbouwgebied met her en der een boerderij.

Figuur 7: Detail uit de Atlas der Buurtwegen (1841) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

3.1.1.3 KAART VANDERMAELEN (1846-1854):

Op onderstaande kaart is er een erg gelijkaardig beeld te zien van de situatie ter hoogte van de Poekestraat in Aalter als op de vorige kaart. De site ligt ten midden landbouwgebied met her en der verspreide bewoning in de vorm van (voornamelijk) boerderijen. Een nieuw gegeven op de kaart, ten opzichten van de vorige afbeelding is dat er in het zuidelijk deel van het perceel een aanduiding zou zijn van een voetweg in de vorm van een stippellijn. Vermoedelijk is deze voetweg in de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw verdwenen.

Figuur 8: Detail uit de kaart Vandermaelen (1846-1854) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

3.1.1.4 KADASTRALE KAART VAN POPP (1842-1879):

De Poppkaarten die in de tweede helft van de 19de eeuw verschenen is erg vergelijkbaar met de situatie aan het begin van de 19de eeuw. De site is in gebruik als landbouwgebied en enkele bijhorende boerderijen in de buurt. Er is geen exponentiele toename van bewoning in een straal rond de site. Op deze kaart is er geen weergave van de voetweg noch van de Neringbeek te zien. Beide waren waarschijnlijk, en op locatie, nog aanwezig op het moment dat de kaart gemaakt werd.

Figuur 9: Detail uit de kaart van Popp (1842-1879) van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

3.2 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

In tegenstelling tot de kennis over archeologie in de gemeente Aalter is de archeologische voorkennis van de deelgemeente Lottenhulle eerder beperkt. Er is kennis over de stichting van de kerk en enkele Post-middeleeuwse boerderijen of andere structuren zoals een molen. Op basis van het uitgevoerde onderzoek ter hoogte van de Congostraat, uitgevoerd door All-archeo in 2012, weten we dat er op minder dan een kilometer afstand van het onderzoeksgebied, archeologische sporen zijn gevonden uit de late middeleeuwen. Het gaat namelijk over een middeleeuwse walgracht, twee gebouwplattegronden uit de late middeleeuwen en enkele perceelsgreppels⁴. Uit oudere perioden dan de late middeleeuwen zijn er tot op heden geen indicaties

3.3 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Op onderstaand figuur zijn alle locaties aangegeven op de Centraal Archeologische Inventaris aangegeven rondom de site in de Poekestraat te zien. Behalve de kerk (CAI ID: 976072) die zich in het midden van het dorp bevindt en waarvan de kern terug gaat tot een 12de eeuw, zijn er enkele sites met walgracht gekend uit de omgeving. Sommige van deze walgrachtsites zijn archeologisch vastgesteld andere zijn via historische kaarten gelokaliseerd en nog andere zijn nog steeds zichtbaar in het landschap. Op de CAI wordt er ook melding gemaakt van enkele historische boerderijen in de omgeving, zo ook de pachthoeve van het kasteel van Poeke (CAI ID: 208305). Als natuurlijk het kasteel van Poeke zelf (CAI ID: 976066). Tot slot is er nog de locatie van een molen (CAI ID: 976071), deze is eveneens terug te vinden op verschillende historische kaarten en is tijdens het interbellum afgebroken.

⁴ Reyns N., Bruggeman J., 2012, 22-28.

160479	Congostraat 1	Site met walgracht	Late- middeleeuwen

Figuur 11: Tabel met gekende CAI locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied

4 RESULTATEN PROEFSLEUVEN ONDERZOEK

4.1 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 0.5ha. Om het perceel te onderzoeken is er gewerkt met het aanleggen van 3 proefsleuven (zie bijlage voor overzicht). Alle sleuven hebben een oost-west oriëntatie en zijn 2 meter breed en hebben een gemiddelde lengte van ca. 65m. Alle sleuven zijn tot op het eerste archeologische niveau aangelegd. De site vereiste niet dat er een tweede vlak werd aangelegd ter controle van diepere sporen. Weliswaar zijn er 3 kijkvensters aangelegd om de loop van een aantal sporen te controleren en om te kijken of er geen nieuwe sporen aan het licht kwamen. Het betrof twee kijkvensters in sleuf 1 (WP 1) (met een oppervlakte van 37,54m² en één van 35,04m²) en één kijkvenster in sleuf 2 (WP 2) (met een oppervlakte van 54,36m²). De oppervlakte van de proefsleuven en bijkomend de kijkvensters zorgen ervoor dat er ongeveer 548,37m² van het perceel onderzocht is. Dit komt overeen met ca. 10,92% van het de totale oppervlakte. Hierdoor zit de onderzochte oppervlakte iets onder de aangeraden 12,5% (10%+ 2,5% kijkvensters). Echter moet er rekening gehouden worden dat er een deel van het terrein wegvalt gezien er aan de westzijde (straatkant) van het terrein reeds huizen stonden en tuinen met palissades. Hierdoor hebben we op terrein beslist om niet door de reeds aangelegde tuinen te sleuven maar enkele meters afstand te houden. Wat resulteert in een minder groot percentage gesleufde oppervlakte.

Werkput 1: Deze sleuf lag in het meest noordelijke deel van de site en heeft een oost-west oriëntering en een oppervlakte van 220,36m². Deze sleuf zag er het meest belovend uit wat betrof mogelijke sporen, met dit in het achterhoofd is er dan ook voor geopteerd om hier twee kijkvensters aan te leggen. In deze sleuf is er aan het westelijk uiteinde van de sleuf één bodemkundig profiel aangelegd.

Werkput 2: De tweede werkput heeft eveneens een oost-west oriëntering en een oppervlakte van 193,26m². Er zijn twee bodemkundige profielen aangelegd en één kijkvenster ter uitbreiding van de sleuf. De profielen bevinden zich aan de oost-zijde en de andere bevindt zich in het midden van de sleuf.

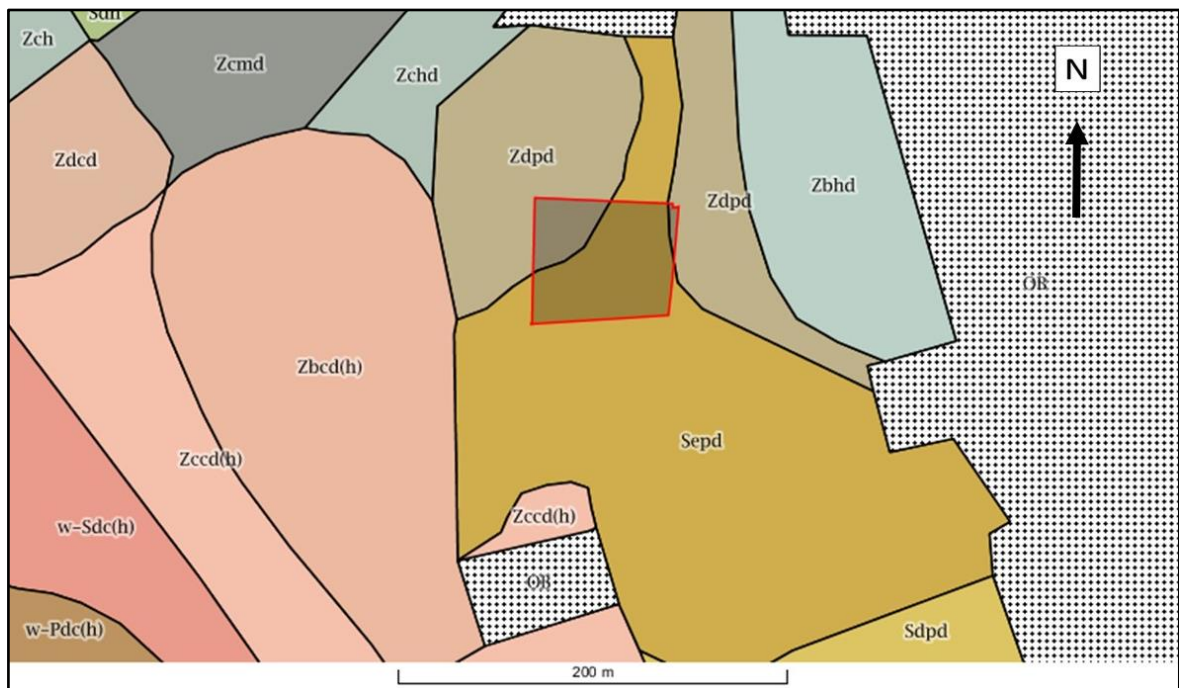
Werkput 3: Met zijn oppervlakte van 134,75m² heeft ligt sleuf 3 in het meest zuidelijk deel van het terrein. De sleuf ligt parallel aan de twee anderen en bevat geen kijkvensters. Het aanwezig bodemkundig profiel ligt aan het oostelijk uiteinde van de sleuf.

Voor wat betreft het openleggen van de werkputten, dit gebeurde steeds onder begeleiding van de projectleider. De registratie van de sporen gebeurde volgens de minimumnormen waarbij er reeds rekening gehouden werd met de vereisten volgens de Code Goede Praktijk. De

aangetroffen sporen werden per individueel spoor per werkput genummerd waarbij telkens het werkputnummer voorop staat gevolgd door het individueel spoornummer. Ditzelfde systeem werd bij de profielen toegepast. Vervolgens werden de sporen manueel opgeschoond, digitaal gefotografeerd (voorzien van een fotobord met aanduiding van de projectcode, werkputnummer, spoornummer, fotonummer, enz., schaallat en noordpijl), digitaal tweedimensionaal in het vlak ingemeten en beschreven in een hiervoor aangepast spoorformulier. Alle relevante bodemkundige en archeologische profielen werden opgeschoond, digitaal gefotografeerd, analoog ingetekend op schaal 1/20 en in detail beschreven. Alle aangetroffen mobiele artefacten en ecofacten die tijdens het vooronderzoek aan het licht kwamen, werden onmiddellijk ingezameld en ingepakt, voorzien van een identificatielabel met daarop de vereiste identificatiegegevens zoals de code van de site, werkputnummer, spoornummer, laagnummer, aard,

Na het terreinwerk werden alle vondsten gereinigd, in detail beschreven in een hiervoor aangepast vondstenformulier, gefotografeerd en voorzien van een inventarisnummer.

4.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Figuur 12: Bodemkundige kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied

De geologische samenstelling van de bodem in de regio wordt gekenmerkt door een **ZzSh** bodemserie in de directe omgeving. Dit houdt in dat het om een bodem met zandlemige structuur gaat met een zandige hoofdmatrix en een lemige bijmenging. Volgens de WRB kaart verwijst de omliggende **Aa** bodemserie naar een zandige textuur (*Arenic*) die vaak terug te vinden is in de regio. Een duidelijke menselijke interruptie van het oorspronkelijk bodemprofiel door middel van

diepploegen (AP-horizont) en volgens de WRB kaart *Aric* met een occasioneel *Transpotic* gegeven⁵. Dit is ook te merken als we de gemaakte bodemprofielen meer in detail gaan bekijken.

4.3 BODEMKUNDIGE PROFIELEN:

De bodemprofielen die tijdens het vooronderzoek gezet zijn, vier in totaal, wijzen allen op een zandlemige Ap-ploeghorizont onder het maaiveld met een donkerbruine tot bruine kleur en heeft een dikte van ca. 40cm. Een tweede antropogene horizont is gemiddeld ca. 40cm dik en betreft een ophogingslaag. In enkele gevallen troffen we een lokale depressie aan die later opgevuld is geraakt o.a. ter hoogte van profiel 2.2, hierdoor is er tot twee maal toen een AP-horizont gevormd. Eentje ter hoogte van het loopvlak tot op ca. 0,40m diepte en eentje die gemiddeld 0,70m diep zat. Dit zorgt voor een dikkere antropogene laag, vooral ten opzichte van de rest van de site. Dit onder meer in profiel 2.2 is de bouwvoor een stuk dikker en bevat twee te onderscheiden lagen.

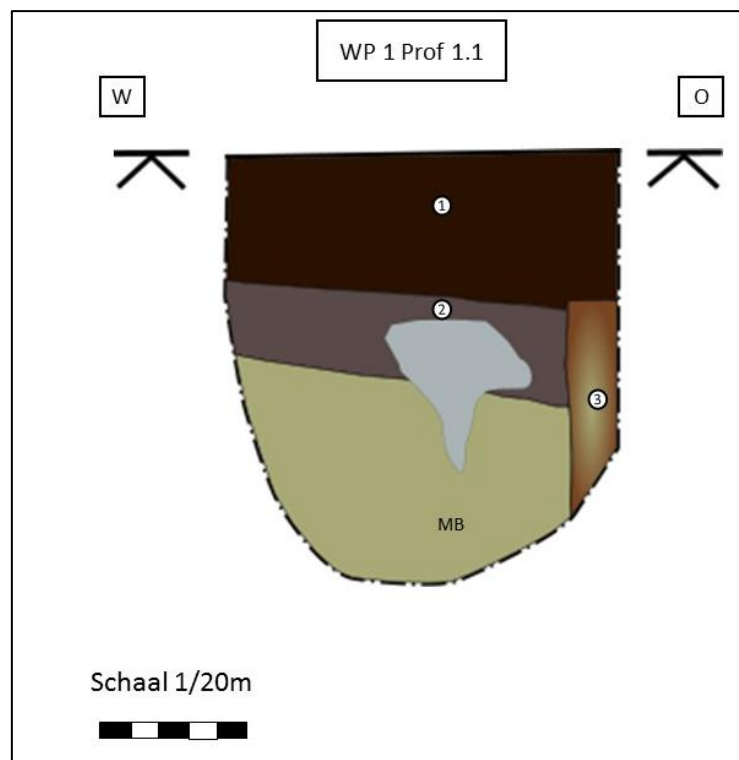
De B-horizont heeft een eveneens een zandlemige samenstelling met een mid-bruine kleur met grijze uitloging tot in de C-Horizont. De dikte van deze laag schommelt rond de 20cm. De C-Horizont heeft eveneens een lemige-zand samenstelling met een sterk zandig component en een algemeen gele kleur die weinig ijzerhoudend is.

Werkput 1:

Profiel 1.1

1. Ap- Horizont, (TAW +18.86m), bouwvoor, donker bruin, bruin, Homogeen, Zand2 Leem1, Bioturbatie weinig, baksteen weinig, houtskool weinig, is opgebracht.
2. B-horizont, homogeen, Beige, grijs, bruin, donker bruin, Bioturbatie matig, Zand2 Leem1, houtskool weinig, humeus podzolizatie
3. Recente verstoring, bruin, Geel, gevlekt, Zand2 Leem1, Bioturbatie weinig, is drainage kanaal.

⁵ Dondeyne, Vanierschot, Langohr, Van Ranst, Deckers, 2015, *De grote bodemgroepen in Vlaanderen Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationaal classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven en Universiteit Gent, Vlaamse overheid.

Figuur 13: Profiel 1.1

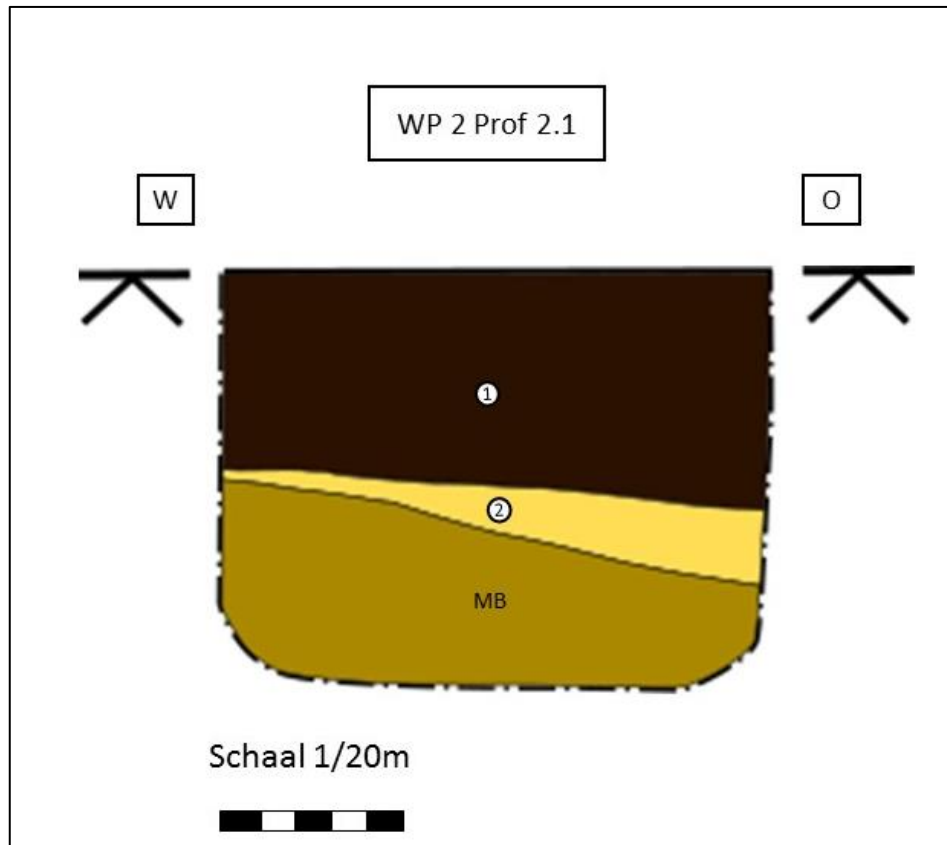

Figuur 14: Foto profiel 1.1

Werkput 2:

Profiel 2.1

1. Ap-Horizont, (TAW +18.23m), bouwvoor, donkerbruin, donkergrijs, Zand2 Leem1, Bioturbatie weinig, baksteen weinig
2. B-horizont, grijs, geel, beige, Zand2 Leem1, Bioturbatie matig

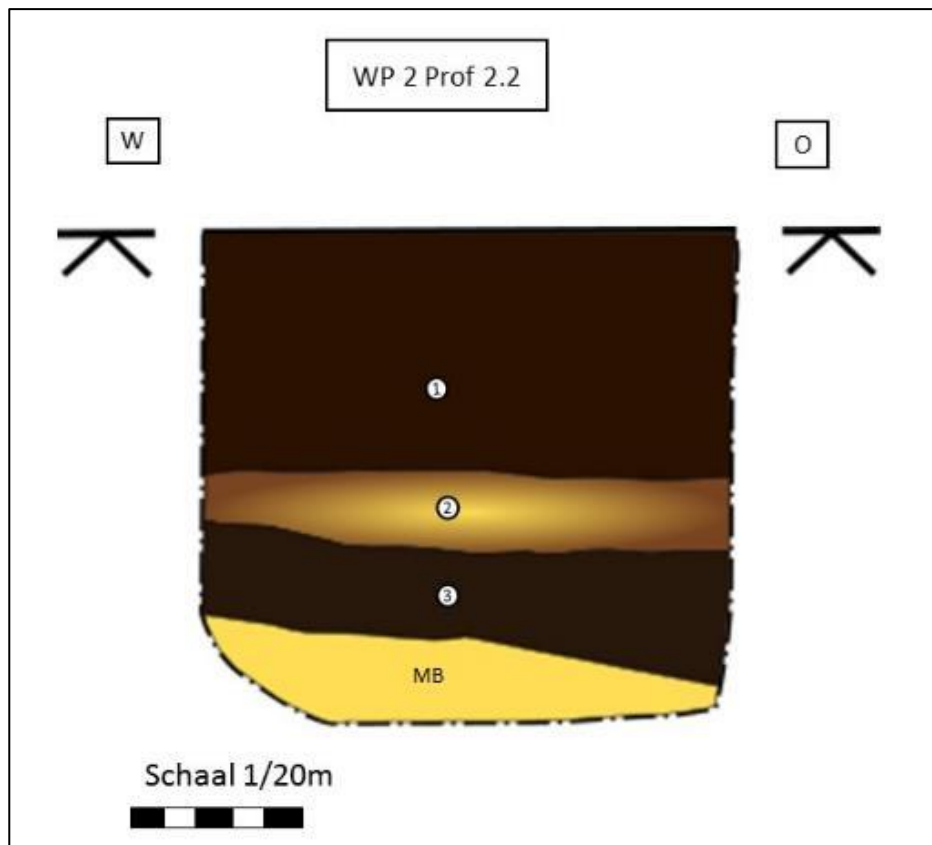
Figuur 15: Profiel 2.1

Figuur 16: foto profiel 2.1

Profiel 2.2

1. Ap-Horizont, (TAW +18.15m), donkerbruin, bruin, Zand2 Leem1, Bioturbatie weinig, opgebrachte bouwvoor
2. A2-Horizont, Zeer heterogeen, Beige, donkerbruin, Geel, gevlekt, baksteen weinig, Zand2 Leem1, Bioturbatie matig, recent verstoord (opgebracht)
3. B-Horizont, donkerbruin, bruin, Homogeen, Zand2 Leem1, Bioturbatie matig, baksteen weinig, opgehoogd
4. Oorspronkelijke moederbodem

Figuur 17: Profiel 2.2

Dit profiel is afwijkend van de andere profielen op deze site te Lotenhulle gezien de bouwvoor een stuk dikker is dan op andere plaatsen. Dit komt omdat er hier zich een opgevulde gracht bevindt. De natuurlijke bodemopbouw ligt een stuk lager en begint pas vanaf 80cm onder het maaiveld. Dit in tegenstelling tot de andere profielen waar die reeds vanaf 40cm t.o.v. het maaiveld begint. Onderstaande foto is hiervan een verduidelijking.

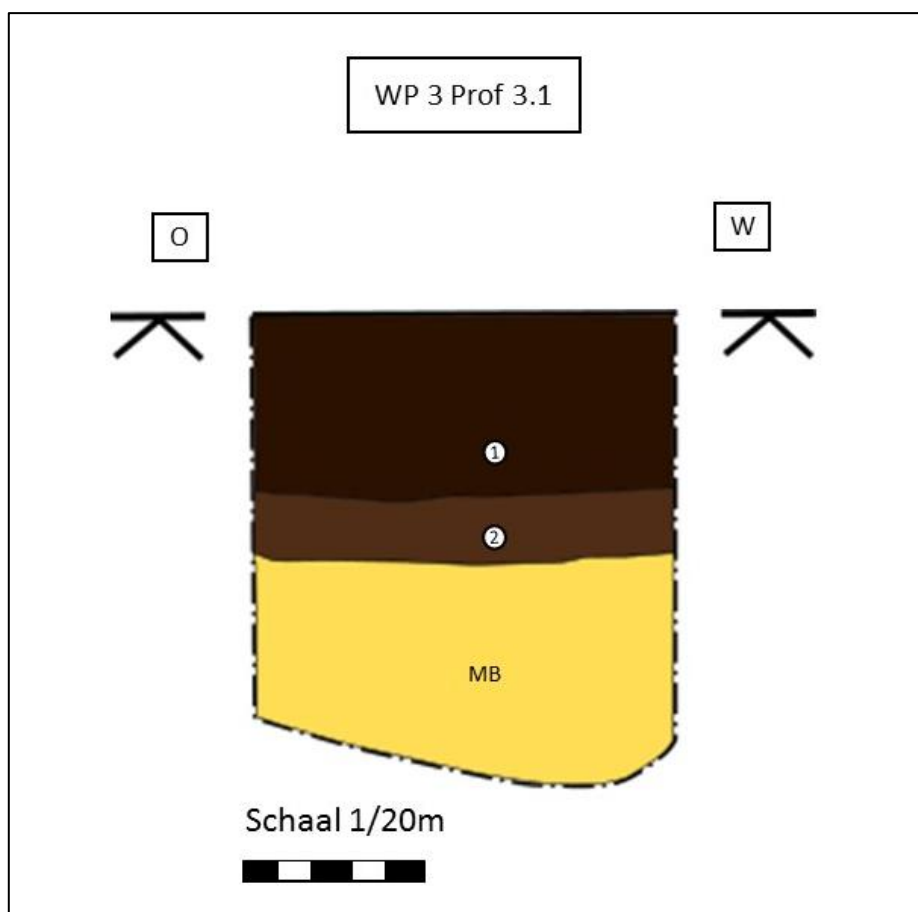

Figuur 18: Foto van profiel 2.2

Werkput 3:

Profiel 3.1

1. Ap-horizont, (TAW +17.79m), donkerbruin, bruin, Zand2 Leem1, Bioturbatie weinig, Homogeen, baksteen weinig, houtskool weinig
2. B-Horizont, donkerbruin, bruin, Zand2 Leem1, Bioturbatie matig, baksteen weinig, mangaan weinig

Figuur 19: Profiel 3.1

Figuur 20: Foto profiel 3.1

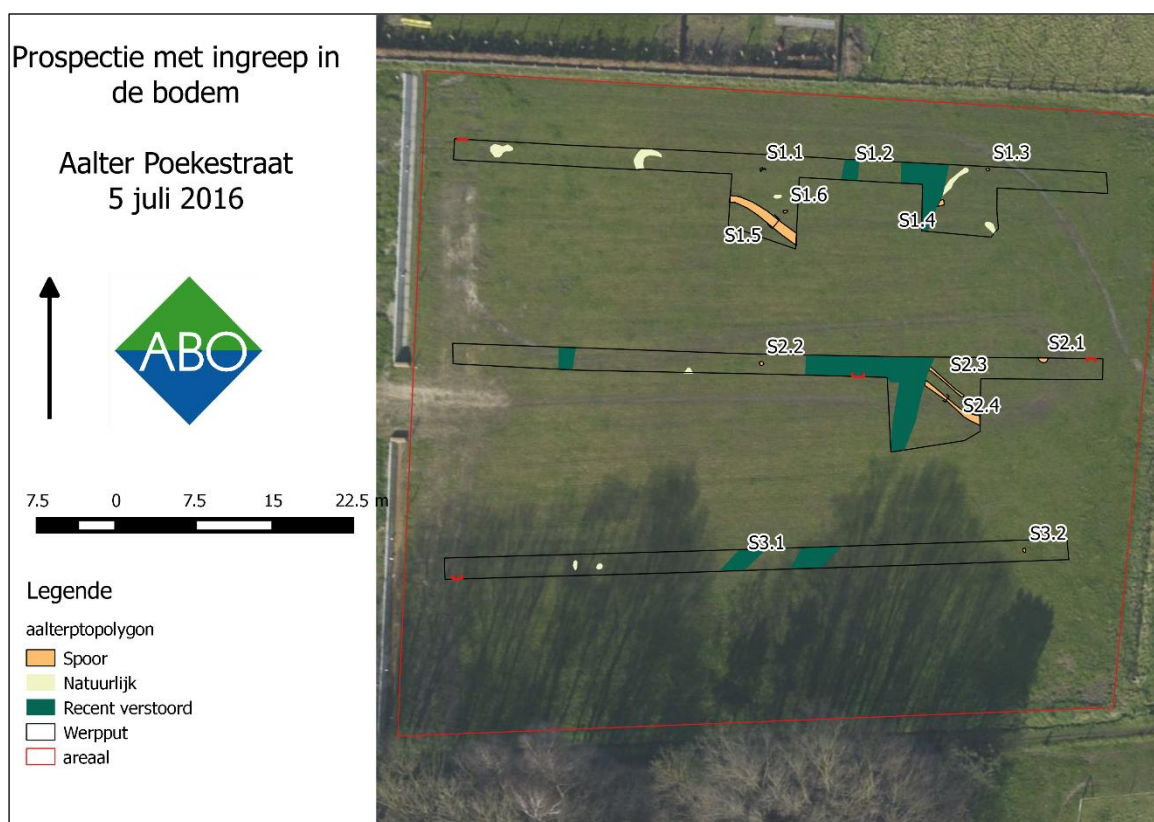
4.4 BODEMKUNDIGE INTERPRETATIE:

Algemeen kan er gesteld worden dat op basis van de bodemkundige profielen we te maken hebben met eerder natte gronden zonder profiel, dit verklaard ook waarom we met regelmaat sub-recente drainagebuizen tegenkomen. De drainage buizen bevinden zich gemiddeld op 40cm onder het loopvlak. Dit is ook de gemiddelde dikte van de AP-horizont. De B-horizont heeft een gemiddelde dikte van 20cm en tot slot begint de C-horizont (onverstoorde moederbodem) gemiddeld rond de 60cm onder het loopvlak. Dit is het geval voor alle profielen uitgezonderd profiel 2.2, hier is de antropogeen gevormde bovenlaag een stuk dikker door de aanwezigheid van een gedempte gracht. Hierdoor is de natuurlijk gevormde bodem pas vanaf 8àcm onder het loopvlak te onderscheiden.

5 ARCHEOLOGISCHE SPOREN

Tijdens het archeologisch onderzoek kwamen in het totaal 12 archeologische sporen aan het licht. Hiervan zijn er 11 met een mogelijk antropogene oorsprong en één dat al vrij snel natuurlijk bleek te zijn. Bovendien zijn er nog een 15tal natuurlijke sporen in de sleuven te vinden als ook verschillende resten van recente ploegsporen en drainage activiteiten en andere recente “verstoringen”.

De datering van de sporen is moeilijk af te bakenen gezien er geen aardewerk, significante stukken baksteen, metaal of andere vondsten werden gevonden. Afgaande op de beperkte verwerking van de sporen en de donkere kleur, ziet het er naar uit dat, voor de meerderheid van de sporen, hun oorsprong niet zeer ver teruggaat in de tijd.

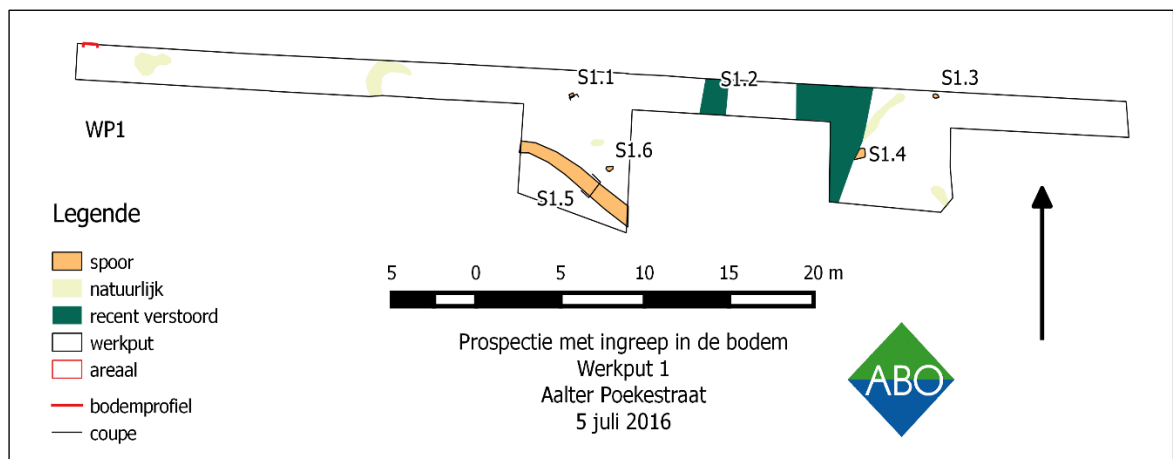
Figuur 21: Overzichtsplan met alle proefsleuven en aanduiding van spoornummers.

5.1 Werkput 1

Deze werkput bevat 6 sporen (SP 1.1- 1.6). Dit zijn alle sporen (inclusief de twee kijkvensters). Drie van de zes sporen liggen in de proefsleuf zelf. Spoor 1.1 (TAW +17.66m) is een rechthoekige mogelijke paalkuil met een homogene samenstelling en een lengte van 0,35 cm en een breedte van 0,20 cm. De paalkuil had een grijs tot lichtgrijze kleur en een zandlemige samenstelling. Na couperen bleek de paalkuil een vrij diffuus patroon weer te geven. De maximale diepte van de kuil was een 9tal cm. Het is ter hoogte van het deze mogelijke paalkuil dat er een van de kijkvensters aangelegd is.

Figuur 22: Coupe van spoor 1.1

Figuur 23: Overzicht proefsleuf nummer 1 met aanduiding van sporen

Spoor 1.2 (TAW +17.51m) is een gracht die een breedte van ca. 1,5m heeft. De lengte is niet met zekerheid vast te stellen op basis van het proefsleuven onderzoek, maar in ieder geval loopt dit spoor door in de andere sleuven. Het spoor sluit naadloos aan bij spoor 3.1 die in werkput 3 gevonden is. Het geheel heeft een donkerbruine vrij homogene vulling en veelal een scherpe aflijning. Op de 19de eeuwse historische kaarten zijn er geen indicaties van dit soort greppel terug te vinden. Bovendien is er geen enkel artefacten in deze structuur gevonden. Dit wil zeggen dat er geen gerichte datering kan gedaan worden, maar men mogelijk met recente greppels zit.

Figuur 24: Foto spoor 1.2

Spoor 1.3 is een ovale structuur met een sterk gebioturbeerd uitzicht, een lengte van 0,23 cm en een breedte van 0,36cm. De structuur is mogelijk natuurlijk en heeft een oost-west oriëntatie en een donkerbruin – lichtgrijs gevlekte structuur.

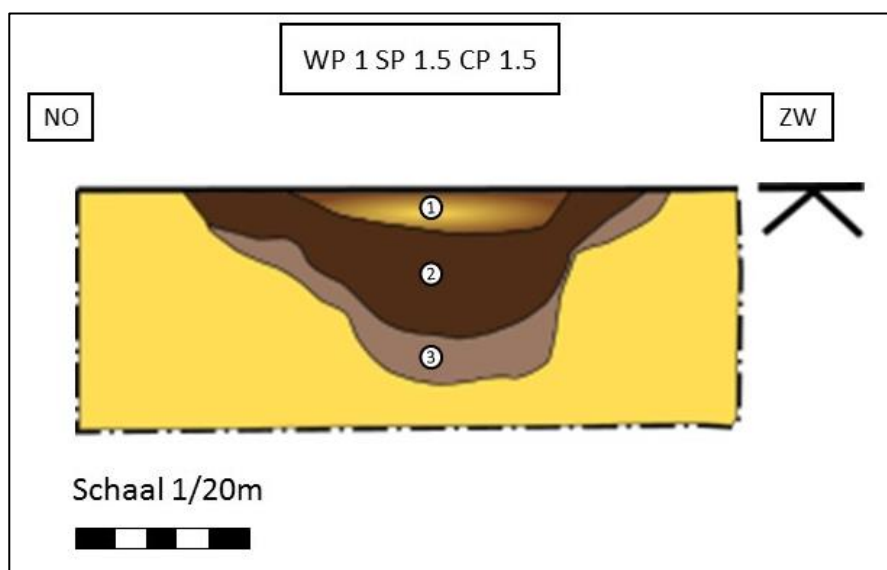
Figuur 25: Foto spoor 1.3

Spoor 1.4 (TAW waarde +17.66 m) is een rechthoekige structuur met een eerder diffuus uitzicht en een noordoost-zuidwest oriëntering. Deze structuur wordt oversneden door een recent langwerpige greppel die over de drie werkputten loopt. Het geheel heeft een duidelijke aflijning en is donkerbruin- grijs gevlekt.

Spoor 1.5 (TAW +17.66m) is een langwerpige greppel die afbuigt in zuidoostelijke richting. Het geheel loopt verder door dan de oppervlakte van het kijkvenster waar het in ligt maar de greppel heeft een breedte van ongeveer 0,70cm en een lengte van minimaal 6 meter. De greppel is gecoupeerd in de hoop meer informatie te kunnen inwinnen voor de datering van de structuur. Helaas bevatte het geen vondsten. De aflijning van de verschillende lagen is wel goed bewaard. Het gaat hier mogelijk om een structuur (erfgreppel) die in de nieuwste tijd gegraven of althans gedicht is.

Figuur 26: Coupe op greppel SP 1.5

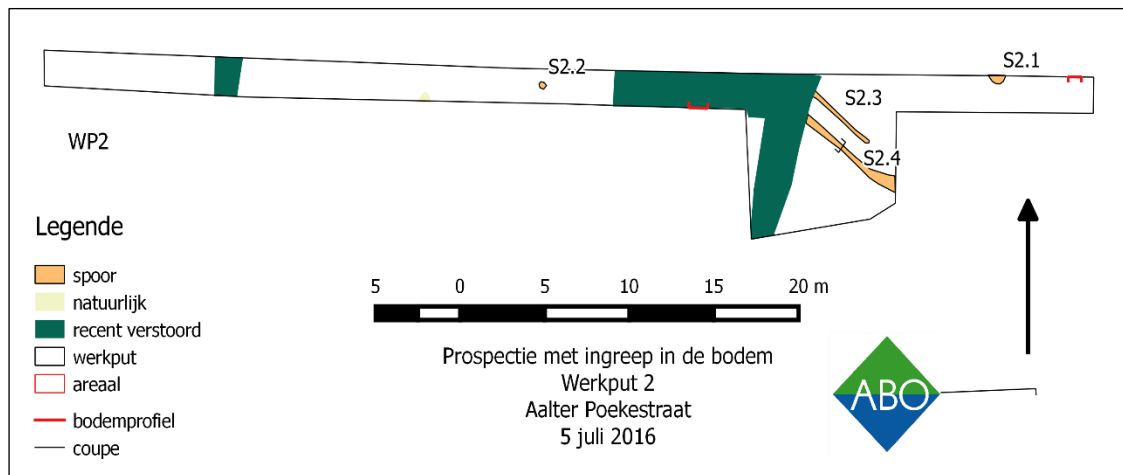
Figuur 27: Tekening met coupe spoor 1.5

Spoor 1.6 (TAW +17.64) is eveneens in het tweede kijkvenster van sleuf 1 gevonden. Het gaat om een ovaal paalspoor met een diameter van rond de 0,40 cm en een oost-west oriëntering. Het spoor is duidelijk begrenst en heeft een heterogene, donkerbruine en grijze gevlekte kleur.

Figuur 28: Foto spoor 1.6

5.2 WERKPUT 2

Figuur 29: Overzicht werkput 2 met sporen aangeduid.

Deze sleuf licht in het midden van het terrein en heeft een oost-west oriëntatie net als de andere twee werkputten. WP 2 bevat bovendien twee bodemkundige profielen, één aan de oostzijde van de sleuf PR 2.1 en een in het midden. Vooral die in het midden PR 2.2 verdient wat extra aandacht gezien op dit stuk de moederbodem pas dieper te vinden was, namelijk op ongeveer 80 à 90cm onder het loopvlak. Dit had alles te maken met recent aangevoerde grond (zie afbeelding Figuur 17). De aangevoerde grond wordt verklaard door het dempen van een vijver die hier tot enkele decennia geleden zou geweest zijn⁶. Het brengt echter wel licht op de lokale verstoring in de bodemopbouw. Vervolgens bevat sleuf 2 vier sporen (SP 2.1- 2.4), waarvan SP 2.3 en 2.4 in het kijkvenster liggen, dat net ten oosten van het gedempte deel aangelegd is.

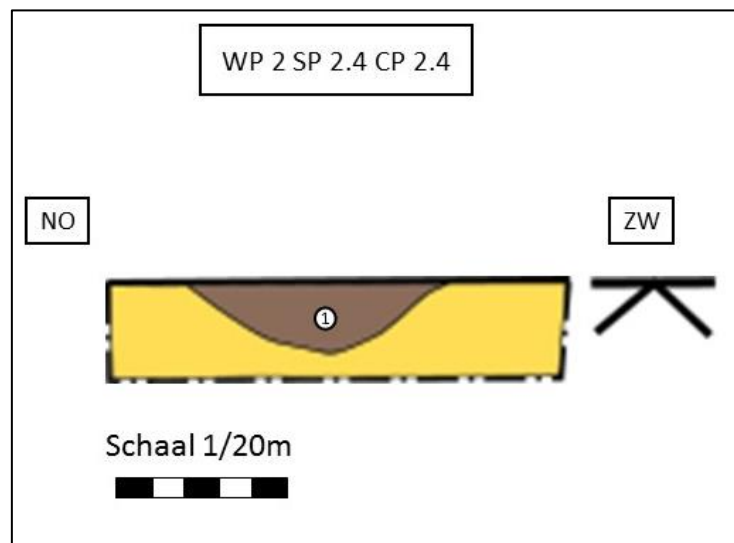
Spoor 2.1 (TAW +17.52m) is een ovaal spoor dat deels in de sleufwand verdwijnt. Het spoor heeft vage contouren en is sterk gebioturbeerd. Het spoor meet rond de 0,50cm in doormeter en heeft een donkerbruin en lichtgrijs gevlekt karakter.

⁶ Mondelinge communicatie Vic De Jaeghere.

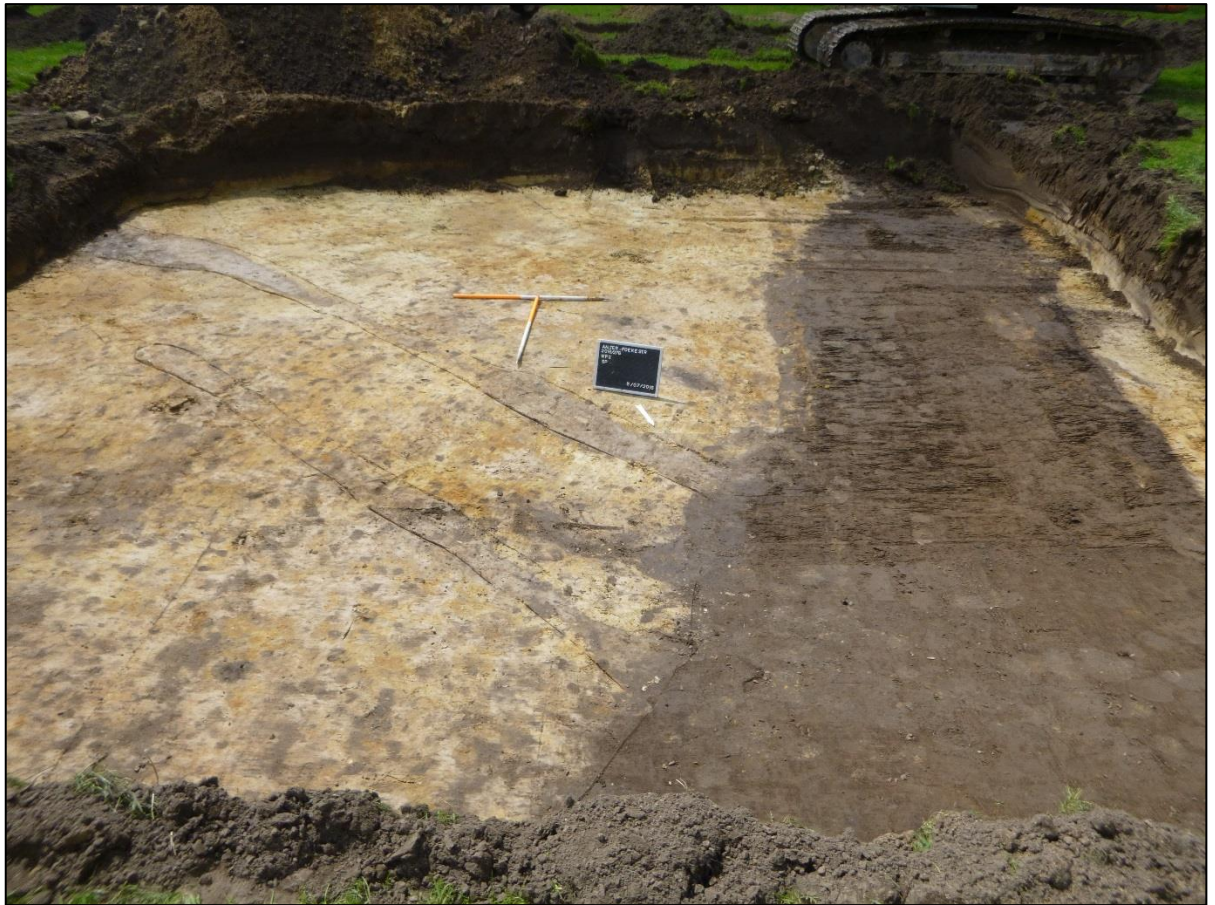
Figuur 30: Foto spoor 2.1

Spoor 2.2 op zijn beurt is een kleine, ronde paalkuil met een donkerbruine kleur en een sterk gevlekt karakter. Het spoor is mogelijk als natuurlijk te interpreteren.

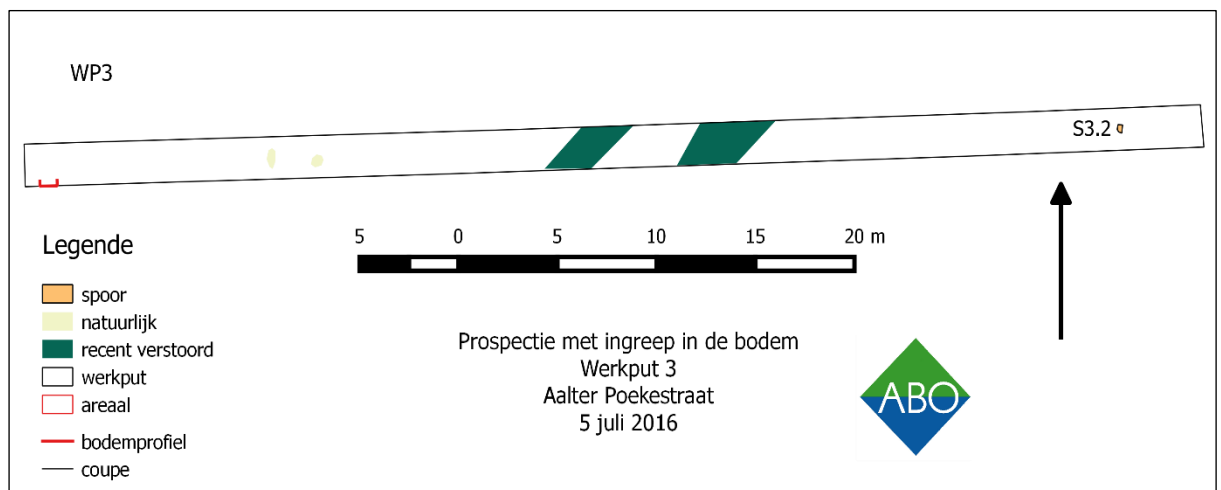
Figuur 31: Tekening coupe 2.4

Spoor 2.3 (TAW +17.61m) en 2.4 (TAW +17.67m) zijn twee parallel lopende greppel bodems meteen breedte 30cm en een lengte van minimaal 4 meter en een tussenliggende breedte van ongeveer 1,20m. Beide sporen zijn lichtgrijs van kleur en sterk geërodeerd. Mogelijkerwijs gaat dit om oudere sporen. Echter uit de coupe die er op SP 2.4 is gezet is er geen materiaal gekomen dus een datering blijft uit.

Figuur 32: kijkvenster in werkput 2, met spoor 2.3 en 2.4

5.3 WERKPUT 3

Figuur 33: Overzicht werkput 3 met spooraanduiding

De derde proefsleuf op dit perceel in de Poekstraat te Aalter is de meest zuidelijke sleuf van de drie. Hier zijn geen kijkvensters in gelegd. Er zijn twee sporen in deze sleuf gevonden SP 3.1 en SP 3.2. Het spoor 3.1 (TAW + 17.34m) is een greppel met donkerbruine vulling met een noordoost-zuidwestelijke. Deze sluit naadloos aan bij de greppel die over de drie werkputten loopt (zie ook de beschrijving van SP 1.2). Spoor 3.2 is bij, onder anderen door zijn sterk diffuus karakter, een natuurlijk en geen antropogeen spoor.

Figuur 34: Foto spoor 3.1

Figuur 35: Foto spoor 3.2

Een overzichtskaart van de sporen en de werkputten zijn te vinden als bijlage bij dit document.

6 BESLUIT

6.1 SYNTHESE

Het uitgevoerde vooronderzoek bracht weinig antropogene sporen aan het licht. In de proefsleuven zijn enkele natuurlijke sporen aangetroffen als ook sporen die zowel van natuurlijke als van antropogene aard kunnen zijn. Hoewel er geen vondsten zijn die een datering kunnen geven voor de antropogene sporen is er op basis van het uitzicht van de sporen te stellen dat de meerderheid van de antropogene sporen van (vrij) recente oorsprong zijn. Op basis van het beperkt aantal sporen in de proefsleuven, als ook de ligging van de site in een vrij laag gelegen deel van de omgeving, is de aanbeveling dat er geen verder onderzoek meer wenselijk is voor deze site.

6.2 ONDERZOEKSVRAGEN ONROEREND ERFGOED

De vraagstelling van het onderzoek is gericht op het begrijpen van de site in zijn totaliteit, in het bijzonder de interne organisatie van elk sporencluster afzonderlijk, de onderlinge relatie van de onderscheiden structuren in tijd en ruimte, en de relatie tussen de onderscheiden structuren en het omgevende landschap.

Het uitgevoerde archeologische vooronderzoek liet toe de volgende door het Agentschap Onroerend Erfgoed geformuleerde onderzoeksvragen te beantwoorden:

- Welke bodemopbouw is waargenomen binnen het plangebied? In hoeverre is deze intact? Welke factoren spelen hierbij een rol en wat is de repercussie op de bewaringstoestand van de archeologische sporen.

Antwoord: De Ap-horizont is gemiddeld een 40cm dik en lijkt vrij recent te zijn aangevoerd of opgehoogd. Plaatselijk, ter hoogte van sleuf 2, is dit zelfs bevestigd door de opdrachtgever. De B-horizont is gemiddeld een 20cm dik en heeft een lemig-zandige compositie. De C-horizont volgt op ongeveer 60cm onder het loopvlak en bestaat uit een **Sepd**, een natte lemige zandbodem zonder profiel. Dit heeft als gevolg dat de oude bodemprofielen verstoord zijn voor zo ver als de A- en een deel van de B-horizont gaat. Echter door de natte, leem-zandbodem is de bewaring van mogelijke sporen matig tot goed te noemen. Dit vooral gezien het gebied als eerder nat beschouwd word.

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving, zijn deze sporen natuurlijk en/of antropogeen en wat is hun bewaringstoestand.

Antwoord: Ja er zijn sporen aanwezig, zij het beperkt. De meerderheid van de sporen zijn van natuurlijke oorsprong. Een aantal sporen (veelal paalkuilen) zijn van mogelijk antropogene oorsprong en enkele greppel structureren o.a. SP 1.5 en 2.3, 2.4 zijn met zekerheid van antropogene oorsprong. Hun bewaring is matig tot goed afhankelijk van de ouderdom van de sporen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en kunnen ze op basis van vondstmateriaal en/of op basis van de vulling gedateerd worden?

Antwoord: De sporen lijken geen deel uit te maken van een structuur. Er is geen vondstmateriaal aan het licht gekomen. Op basis hiervan kan niet gedateerd worden. Op basis van de uitloging van spoor 2.3 en 2.4 kan het zijn dat het om een oudere structuur gaat. Ook greppel SP 1.5 is op basis van zijn niet sterk uitgelopen karakter, relatief te dateren als maximaal enkele honderd jaar oud.

- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuf een uitspraak worden gedaan over de aard en de omvang van de occupatie? Zijn er indicaties(greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting? Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten.

Antwoord: Op basis van het sporenbestand uit de proefsleuven, aangevuld met een studie van de historische kaarten, kan er enkel gezegd worden dat de occupatie op het terrein minimaal was. Er zijn enkel greppels gevonden die misschien deel uitmaken van een erfgreppel of perceelsgreppel. Echter op basis van de gevonden sporen is er geen uitspraak te doen over oriëntatie noch datering. Er zijn geen indicaties voor funeraire contexten gevonden.

- Wat is de waarde van de vastgestelde archeologische vindplaats voor de regio. In hoeverre zijn gelijkaardige vindplaatsen gekend en gedocumenteerd op regionaal of op Vlaams niveau?

Antwoord: Aalter zelf staat bekend om zijn hoge archeologische erfgoed waarde. De deelgemeente Lotenhulle is minder gerenommeerd om zijn archeologisch potentieel. Deze site ter hoogte van de Poekestraat sluit daar bij aan. Het geeft weinig kennisvermeerdering over de archeologische resten in de regio noch in Vlaanderen. Dus is niet van toepassing op deze site.

- Kan er voor deze vindplaats het principe van behoud in situ nagestreefd worden gelet de geplande werkzaamheden en de overgang van een agrarisch gebruik naar een woonfunctie?

Antwoord: De kennis vermeerdering van een vervolgonderzoek op deze site zou slechts een zeer beperkte bijdrage leveren aan de kennis van de archeologie van de regio. Daarom word deze vraag hier als niet van toepassing gezien. Dus ja, behoud in situ is de aanbevolen methode gezien de bouwwerkzaamheden slechts een kleine verstoring gaan veroorzaken aan de archeologie gezien de gebrekkige aanwezigheid van archeologische sporen.

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven: 1) Wat is de ruimtelijke afbakening (in 3 dimensie) van de zones voor het vervolgonderzoek? 2) Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij het vervolgonderzoek?

Antwoord: De kennis vermeerdering die een vervolgonderzoek met zich meebrengen is onvoldoende waardevol. Daarom dat deze vraag als niet van toepassing wordt beschouwd.

- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

Antwoord: Niet van toepassing op deze site.

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstelling natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalname zijn hiervoor en in welke hoeveelheid?

Antwoord: Niet van toepassing voor deze site.

6.3 NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSE

Geen verdere nood aan natuurwetenschappelijke toepassingen voor deze site.

6.4 PLANNING

Gezien er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is voor deze site, zal er enkel nog een eindrapport voorzien worden.

7 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Gedaan te Aartselaar, op 21 december 2016.

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Didier Reyns	Director		15 december 2016
Patrick Hambach	Director		15 december 2016
Tim Moerenhout	Business Unit Manager		15 december 2016
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		15 december 2016

8 BIBLIOGRAFIE

De Moor, G. 1997: Kaartblad 21 Tielt. Toelichtingen bij de quartairgeologische kaart van België – Vlaams gewest. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel, 97p.

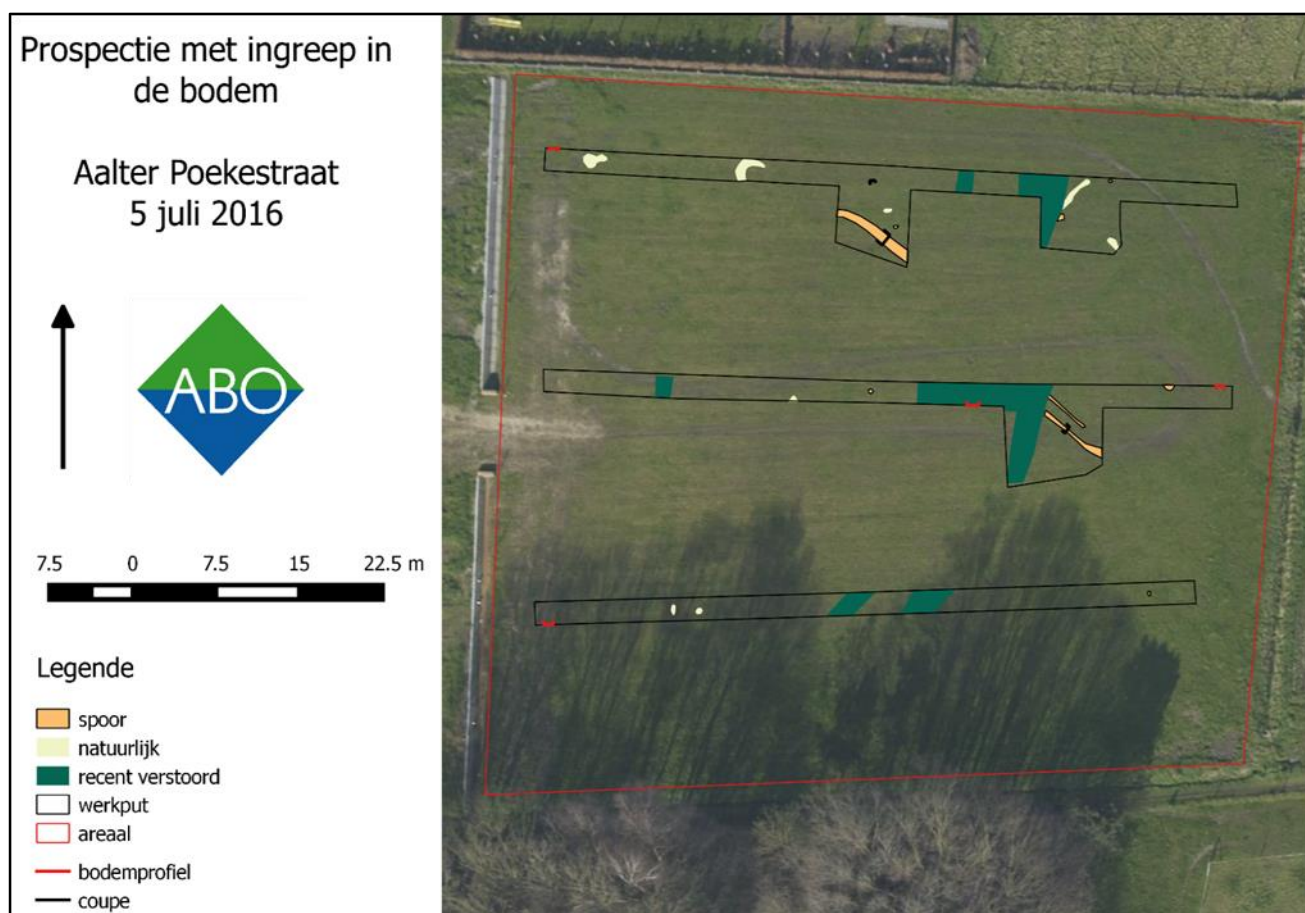
De Roo L., *Kerk van Lotenhulle*, Het land van Nevele, 6, 3, 1975, 154-159.

Reyns N., Bruggeman J., 2012: Archeologisch vooronderzoek Lotenhulle (Aalter) –Congostraat, *Rapporten All-archeo bvba*, 086, Bornem.

Van Zijverden, W. & De Moor, J. 2014: Het groot profielenboek. Fysische geografie voor archeologen.

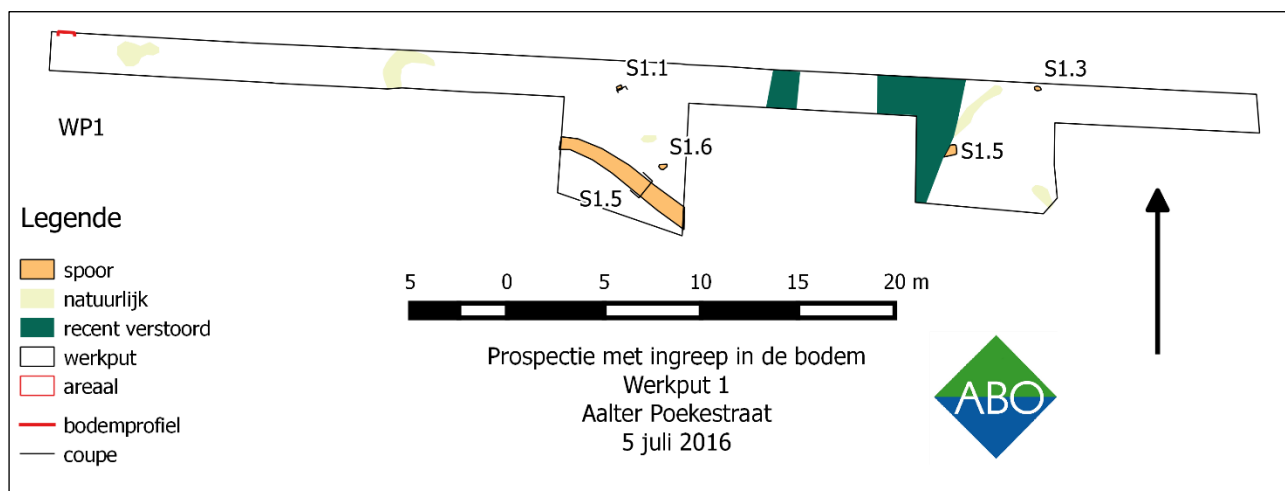
DEEL 3 BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHTSPLAN

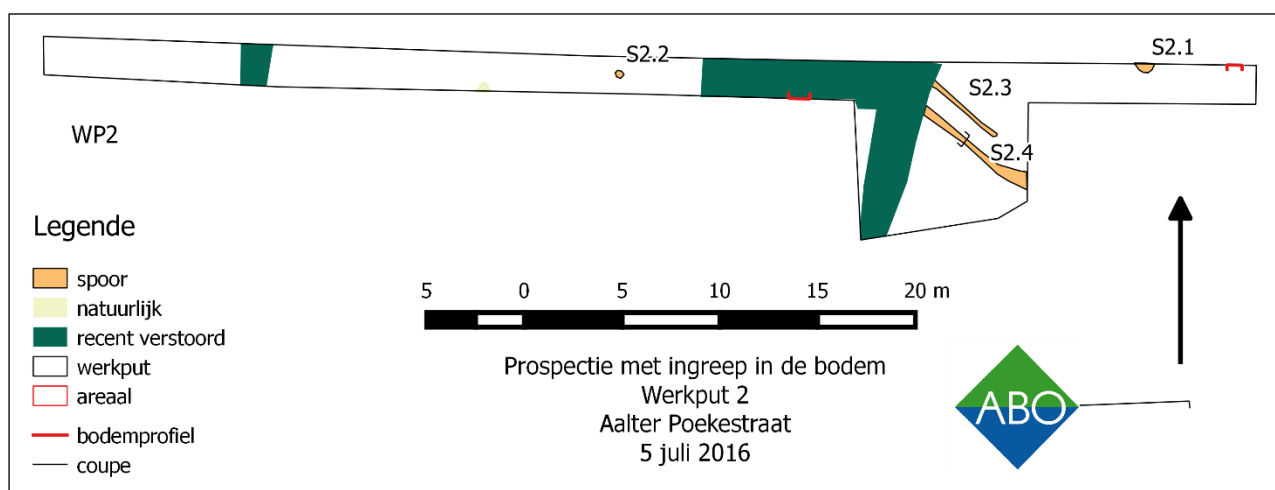

Figuur 36: overzichtsplan met alle sleuven en sporen

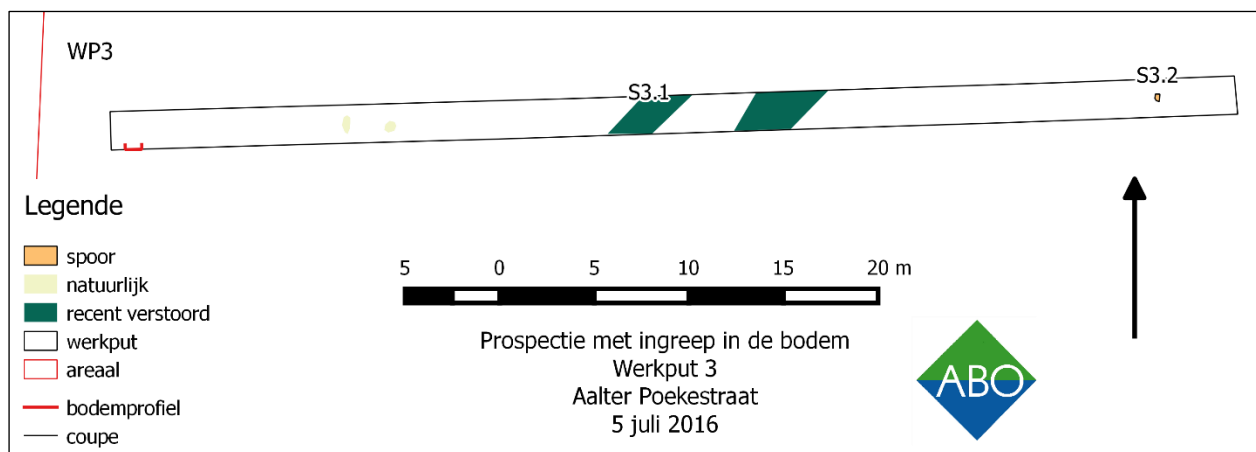
BIJLAGE 2 OVERZICHTSPLAN PER WERKPUT

Figuur 37: Detailplan van werkput 1

Figuur 38: Detailplan van werkput 2

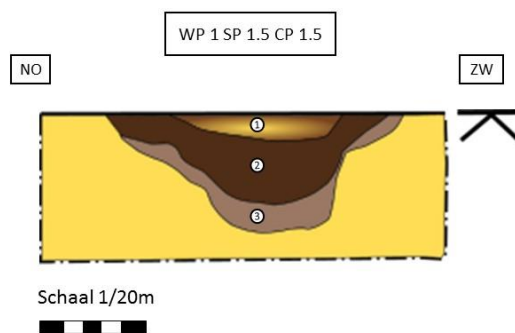
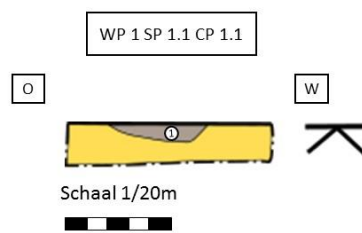

Figuur 39: Detailplan werkput 3

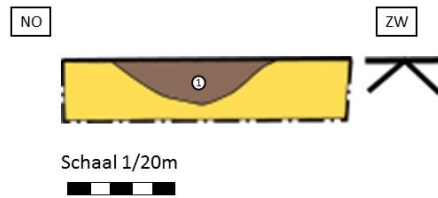
BIJLAGE 3 SPORENLIJST

BIJLAGE 4 FOTOLIJST

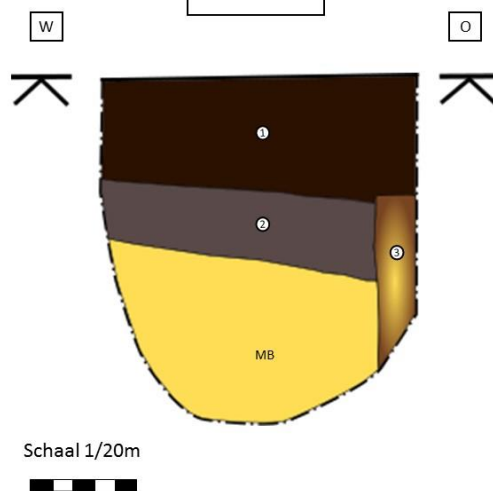
BIJLAGE 5 PROFIEL EN COUPE TEKENINGEN

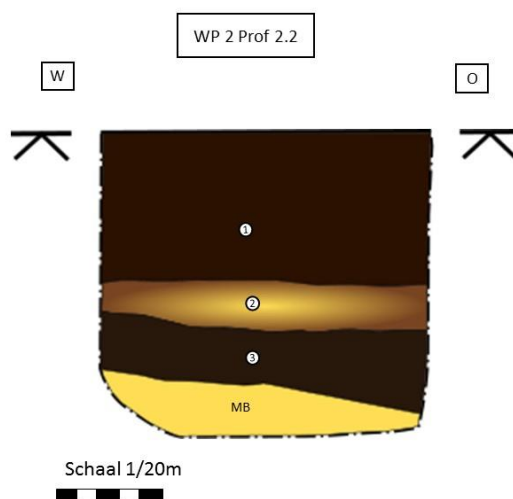
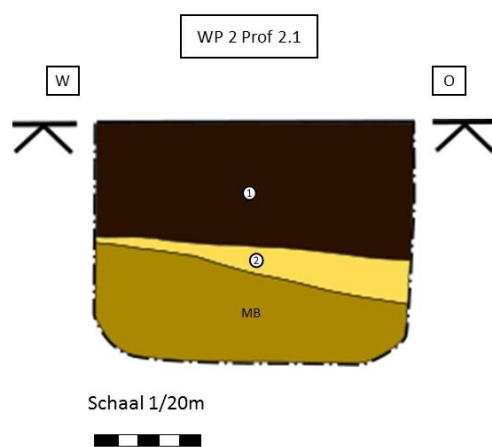

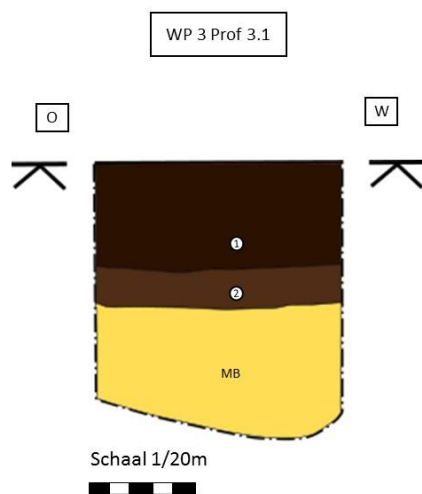
WP 2 SP 2.4 CP 2.4

WP 1 Prof 1.1

Site: Aalter-Poekeweg

Sporenlijst

[illegible]

Project code:

S MVL FO.9 v2

N°	Oorspronkelijk foto N°	Omschrijving	WP	Spoor/profiel id	Spoor/profiel nr	Vlak	Wind-richting	Profiel nr	Extra info	Datum
0001	P1030664	Spoor	3	1	S 3 . 1	1	N			5/07/2016
0002	P1030666	Vlak	3		*	1	W			5/07/2016
0003	P1030667	Vlak	3		*	1	W			5/07/2016
0004	P1030669	Vlak	3		*	1	W			5/07/2016
0005	P1030671	Vlak	3		*	1	W			5/07/2016
0006	P1030672	Vlak	3		*	1	O			5/07/2016
0007	P1030673	Overzicht			*	1	O			5/07/2016
0008	P1030674	Overzicht			*	1	NO			5/07/2016
0009	P1030675	Vlak	2		*	1	O			5/07/2016
0010	P1030676	Vlak	2		*	1	O			5/07/2016
0011	P1030677	Vlak	2		*	1	O			5/07/2016
0012	P1030679	Vlak	2		*	1	O			5/07/2016
0013	P1030680	Vlak	1		*	1	W			5/07/2016
0014	P1030681	Vlak	1		*	1	W			5/07/2016
0015	P1030683	Vlak	1		*	1	W			5/07/2016
0016	P1030684	Vlak	1		*	1	W			5/07/2016
0017	P1030685	Vlak	1		*	1	W			5/07/2016
0018	P1030687	Spoor	1	4	S 1 . 4	1	O			5/07/2016
0019	P1030688	Vlak	1		*	1	NO		kijkvenster	5/07/2016
0020	P1030689	Vlak	1		*	1	NO		kijkvenster	5/07/2016
0021	P1030695	Spoor	1	5	S 1 . 5	1	O			5/07/2016
0022	P1030698	Spoor	1	6	S 1 . 6	1	ZO			5/07/2016
0023	P1030699	Vlak	1		*	1	Z		kijkvenster	5/07/2016
0024	P1030702	Spoor	3	2	S 3 . 2	1	NO			5/07/2016
0025	P1030706	Vlak	2		*	1	ZW		kijkvenster	5/07/2016
0026	P1030708	Spoor	2	4	S 2 . 4	1	ZO			5/07/2016
0027	P1030709	Spoor	2	3	S 2 . 3	1	O			5/07/2016
0028	P1030712	coupe	2	4	CP 2 . 4	1	ZO			5/07/2016
0029	P1030714	coupe(ingekrast)	2	4	CP 2 . 4	1	ZO			5/07/2016

N°	Oorspronkelijk foto N°	Omschrijving	WP	Spoor/profiel id	Spoor/profiel nr	Vlak	Wind-richting	Profiel nr	Extra info	Datum
0030	P1030716	coupe	1	1	CP 1 . 1	1	N			5/07/2016
0031	P1030718	coupe(ingekrast)	1	1	CP 1 . 1	1	N			5/07/2016
0032	P1030720	coupe	1	5	CP 1 . 5	1	O			5/07/2016
0033	P1030722	coupe(ingekrast)	1	5	CP 1 . 5	1	O			5/07/2016
0034	G_20160705_0854	Spoor	1	1	S 1 . 1	1	O			5/07/2016
0035	G_20160705_0855	Spoor	1	2	S 1 . 2	1	O			5/07/2016
0036	G_20160705_0857	Spoor	1	3	S 1 . 3	1	N			5/07/2016
0037	G_20160705_0903	Bodemprofiel(ingekrast)	2	1	P 2 . 1	1	N		fout op bordje	5/07/2016
0038	G_20160705_0905	Spoor	2	1	S 2 . 1	1	N			5/07/2016
0039	G_20160705_0924	Bodemprofiel(ingekrast)	2	2	P 2 . 2	1	ZW		fout op bordje	5/07/2016
0040	G_20160705_0933	Spoor	2	2	S 2 . 2	1	N			5/07/2016
0041	G_20160705_0950	Bodemprofiel(ingekrast)	3	1	P 3 . 1	1	Z			5/07/2016
0042	G_20160705_0816	Bodemprofiel(ingekrast)	1	1	P 1 . 1	1	N			5/07/2016
0043										
0044										
0045										
0046										
0047										
0048										
0049										
0050										
0051										
0052										
0053										
0054										
0055										
0056										
0057										
0058										